

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาตามได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสุพรรณ
2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านวิชาการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต
4. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจไม่มีฤทธิ์
5. แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ
6. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัย
7. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาวิทยาลัย
8. การวิเคราะห์องค์ประกอบไอจีเอส
9. ครอบคลุมแนวคิดในการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสุพรรณ

1.1 ประวัติการเปิดสอนหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสุพรรณ

ภาคพิเศษ

พ.ศ. 2541 สมทบราชภัฏศรีสุพรรณ จัดให้มีการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 1

พ.ศ. 2542 เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 2, หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาคปกติและภาคพิเศษ รุ่นที่ 1

พ.ศ. 2543 เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 3, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 1

พ.ศ. 2544 เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 4

พ.ศ. 2545 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 5 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรม การพัฒนา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 1 หลักสูตรปริญญาโทศึกษานิเทศศาสตร์ ภาคพิเศษ รุ่นที่ 2

พ.ศ. 2546 เปิดสอนตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน วิทยาลัยเกษตรชุมชนเมือง (ภทช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและ การประเมินโครงการ

พ.ศ. 2546 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 6 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรม การพัฒนา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 2

พ.ศ. 2547 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (ต่อเนื่อง 1 ปี) รุ่นที่ 1 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 1 ภาคปกติและ ภาคพิเศษ และหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา ภาคพิเศษ รุ่นที่ 3

พ.ศ. 2548 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (ต่อเนื่อง 1 ปี) รุ่นที่ 2 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 2 ภาคปกติและ ภาคพิเศษ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตร- มหาบัณฑิต และสาขาอุตสาหกรรมและการพัฒนา รุ่นที่ 4

พ.ศ. 2549 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา (หลักสูตร 1 ปี) รุ่นที่ 3 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 8 สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน รุ่นที่ 3 ภาคพิเศษ สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รุ่นที่ 3 สาขาวิชาการศึกษา พิเศษ รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา รุ่นที่ 5 และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมและการศึกษา รุ่นที่ 1

พ.ศ. 2550 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา รุ่นที่ 9 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 4 สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมและการศึกษา รุ่นที่ 1 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมและการพัฒนา รุ่นที่ 6

พ.ศ. 2551 เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา รุ่นที่ 10 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน รุ่นที่ 5 สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมและการศึกษา รุ่นที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาศิลปะ รุ่นที่ 3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รุ่นที่ 4 หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรม การพัฒนา รุ่นที่ 7 สาขาวิชาการจัดการการประเมินผล รุ่นที่ 1 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการ การศึกษา รุ่นที่ 1

พ.ศ. 2552 เปิดสอนหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา รุ่นที่ 11 สาขาวิชาหลักสูตรและสอน รุ่นที่ 6 สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา รุ่นที่ 2 สาขาวิชาการศึกษาค้นคว้า รุ่นที่ 4 สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา รุ่นที่ 5 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา รุ่นที่ 6 สาขาวิชา การจัดการประชุมรุ่นที่ 2 หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมี รุ่นที่ 1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร รุ่นที่ 2 และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาค้นคว้า รุ่นที่ 1 และสาขาวิชาการบริหารการศึกษารุ่นที่ 1

1.2 การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2550 : 3) ใช้ระบบการเรียนการสอนคือ ฝ่ายออกสอบรุ่นและประเมินการค้นคว้านักศึกษา จัดสรรของหลักสูตรที่บูรณาการเนื้อหาสาระและ ประสิทธิภาพในด้าน ๆ ของวิชาที่มีจำนวนสัมพัทธ์กันเข้าไว้ด้วยกัน 3 ระบบ

1.2.1 การจัดการศึกษาตลอดชีวิตการศึกษา โดยไม่แบ่งภาค หนึ่งในวิชาการศึกษา ปีละระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 30 สัปดาห์

1.2.2 การจัดการศึกษาโดยแบ่งเป็นภาค ดังนี้

1.2.2.1 การศึกษาระบบทวิภาค คือ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งในภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

1.2.2.2 การศึกษาระบบไตรภาค คือ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งในภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

1.2.2.3 การศึกษาระบบฤดูหนาว คือ ปีการศึกษาหนึ่งแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งในภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ ระบบการจัดการศึกษาต่าง ๆ ในข้อ 1.2.2.1-1.2.2.3 อาจจัดภาคฤดูร้อนเป็นพิเศษได้

1.2.3 การจัดการศึกษาเฉพาะภาคฤดูร้อน เป็นการจัดการศึกษาเป็น 1 ภาคการศึกษา โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 สัปดาห์ จำนวนชั่วโมงการเรียนไม่น้อยกว่าวิชา ตามการจัดการศึกษาข้างต้น ไม่มีจำนวนชั่วโมงเรียนในสถานที่ใดก็ตามได้ ในการจัดการศึกษา อย่างเป็นระบบบูรณาการ (Integrate Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นช่วงเวลาช่วงละ หนึ่งในสาขาวิชาหรือสาขาวิชาที่ใด โดยไม่ขัดแย้งหลักสูตรที่กำหนดให้ไว้และบูรณาการ จัดการเรียนการสอนได้

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ใช้ระบบหน่วยกิต โดย 1 หน่วยกิตประกอบด้วย ทวิภาค ซึ่งการจัดการเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ การจัดการ ศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1 การศึกษาระบบเต็มเวลา (Full Time) หนึ่งปีการศึกษาซึ่งประกอบด้วยภาคการศึกษา ในแต่ละภาคการศึกษา ไม่นเกิน 15 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาค

2. การศึกษาแบบไม่เต็มเวลา (Part Time) นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนรายวิชา ในแต่ละภาคการศึกษาไม่เกิน 6 หน่วยกิตต่อภาคการศึกษาปกติตามระบบทวิภาค สำหรับ หลักสูตรที่จัดการศึกษาในระบอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้เทียบจำนวนหน่วยกิตให้เป็นไปตามสัดส่วนของการศึกษาในระบบทวิภาค

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศาราม มีโครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศาราม, 2550 : 4)

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนา นักวิชาการ นักวิชาชีพให้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ มีความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะและเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเปิดเสรีในตัวเอง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

2. หลักสูตรปริญญาโท เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนา นักวิชาการ นักวิชาชีพให้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนกรวิจัย ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น 2 แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาที่เลือกหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต และจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษาภาวนารายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษาด้านวิชาชีพ โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนา นักวิชาการ นักวิชาชีพให้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะ และเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเปิดเสรีในตัวเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าแล้ว

4. หลักสูตรปริญญาเอก เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนา นักวิชาการ นักวิชาชีพให้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนกรวิจัย เพื่อให้สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ เชื่อมโยงและบูรณาการกับศาสตร์อื่น ได้อย่างชัดเจน แบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์
ที่สอดคล้องกับความต้องการ มหาวิทยาลัยกำหนดให้เรียนรายวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
วิชาการอื่นเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับหน่วยงานอื่น และจัดสอนเฉพาะที่สามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์
ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์
ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตาม แบบ 1.1 และแบบ 1.2 จะต้องมีการทูลงและ
คุณภาพดีเยี่ยม

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มี
คุณภาพสูงและสอดคล้องกับความต้องการวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาที่มีผลสัม
ฤทธิ์

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์
ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอื่นไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์
ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอื่นไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ตามแบบ 2.1 และแบบ 2.2 จะต้องมีการทูลงและ
คุณภาพดีเยี่ยม

2. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีคุณวุฒิอื่น ได้เป็นไปตามที่สภาวิชาชีพ
กำหนด

1.3 ระบอบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีษะ
อภัย

ให้มีศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีษะอภัยสามารถ
รองรับเปิดสอนได้ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ และได้ใช้เวลาศึกษาใน
แต่ละภาคศึกษาดังนี้

1. ระยะเวลาเรียนปรีดบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ได้ใช้เวลา
ศึกษา ไม่นเกิน 3 ปีการศึกษา

2. ปริญญาโท ได้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

3. ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก
ได้ใช้เวลาศึกษา ไม่นเกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาเอกได้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

จากผลการจัดวางศึกษาระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า ปัจจุบันมหาวิทยาลัย
ที่อุดมสมบูรณ์ เปิดสอนหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ทั้งหมด 4 หลักสูตร 10 สาขาวิชา และ
สำนักงานเปิดสอนภาษาอังกฤษ 2541 - 2552 จำนวน 11 ปี มีนักศึกษาที่สำนักงานศึกษา
ทั้งสิ้นจำนวน 223 คน

2. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามหาวิทยาลัย ขงจื๊อ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา ของสรุปแนวคิด ขงจื๊อ และเอกสารงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

พิงชา ฮวงนงกัว (2527 : 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
ด้านชาวปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละรายๆ เมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งการวิจัย
นี้เป็นการศึกษาหลายท่านไม่ได้อธิบายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ
ที่ไม่ใช่สติปัญญาอีก โดยองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา หมายถึง ปัจจัยด้านความรู้ถึง สังคม
อารมณ์ จิตใจ ทัศนคติ ทัศนคติของ ความสำเร็จของการทำงานต่างๆ

เบญจพร สิงพรภรต (2530 : 22) ได้ทำการศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ
การสำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มุ่งจะหาสิ่งพื้นฐานของขงจื๊อที่มีองค์ประกอบของตัวแปรทางด้านปัญญา
(cognitive aspect) ได้แก่ ชาวปัญญา ความอดทนทางด้านภาษา ความสามารถทาง
การคำนวณ ตัวแปรทางด้านปัญญา สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนได้เป็นอย่างดี โดยผล 25 - 50

จากการศึกษาศึกษามหาวิทยาลัย ขงจื๊อ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มี
นักวิชาการได้กล่าวสรุปถึงขงจื๊อที่กล่าวไว้ว่าการเรียนประสบความสำเร็จได้ ดังนี้

ทอวณิธา ชนชื่น (2552 : 2 - 3) เสนอสรุปว่าการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่
ประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. นักศึกษาจะล้มเหลวถ้าสามารถเข้าใจหลักสูตรได้ แต่ไม่สร้าง มีแผนการศึกษา
อย่างไร มีวิชาบังคับ วิชาเลือกอย่างไร เปิดสอนในสาขาการศึกษาใด สนับสนุนแผนการศึกษา
(Conceptual) ด้านใดคนละคน หรือผลศึกษาระดับมัธยมศึกษาสามารถสรุปได้บ้างที่เกี่ยวกับ
มหาวิทยาลัย
2. ความสำเร็จในการเรียนขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนการสอนเป็นต้น เช่น องค์ประกอบเรียน
เป็นกลุ่ม เรียนเป็นกลุ่ม ถ้าอาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้ค้นคว้าอาจจะเรียนที่สังเกตผลงานส่วน
บุคคลและกลุ่ม การมีงานกลุ่มสามารถแบ่งกับคนอื่นได้ ประกอบอาชีพอื่น ร่วมกันจัดระบบข้อมูล
ได้จากการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เพื่อสามารถนำผลการเรียนการสอน

3. การพบปะอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ/อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เมื่อ นักศึกษาได้เข้าศึกษาในสถาบันเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะส่งแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาทาง วิชาการ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาควิชาการของตน ขอให้นักศึกษาใช้ประโยชน์ทางวิชาการจากอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้มากที่สุด เพราะจะ ทำให้เห็นผู้ทรงความสำเร็จในการศึกษาได้แก่อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่อนักศึกษาไปได้ สักระยะหนึ่ง ประมาณ 2 ภาคการศึกษา หรือได้ทันวาระที่ครบประมาณ 12 หน่วยกิต จะมี สิทธิ์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ทดถึงขั้นนี้ บัณฑิตวิทยาลัยจะแต่งตั้งอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ให้แก่ นักศึกษา (อาจเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาทางวิชาการคนเดิมหรือคนใหม่ก็ได้) เพื่อให้ทำหน้าที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ในระแวกของการเริ่มทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ นักศึกษาจะต้องคอยปรึกษา ปรึกษาหารือ โดยศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องและระเบียบวิธีวิจัยให้แม่นยำ เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ เป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น โดยปรึกษาร่วม กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ควรมีการนัดหมายล่วงหน้าเพราะบางครั้ง อาจารย์อาจมีภารกิจอื่นหรือไม่ได้เตรียมตัว นักศึกษาควรพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะจบการศึกษา

4. การรู้จักบริหารเวลา ใช้เวลาให้คุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดทุกขณะมีเวลา วันละ 24 ชั่วโมงเท่านั้น การรู้จักบริหารเวลาให้เป็น จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะเวลาที่สามารถใช้ สิ้นสุดไปจนแล้วไม่สามารถเรียกคืนมาได้ผ่านแล้ว ผ่านเลย เวลาทุกนาทีมีค่า ดังนั้น จึงควรรู้จัก คุ้นเคยกับเวลา รู้จักบริหารเวลา ใช้เวลาเพื่อการศึกษาก่อนแล้วจึงพักผ่อน เวลาพักผ่อน ๘๐๖ ชั่วโมง (ประมาณ 4 เดือน ๕ อาทิตย์ ๕ วัน) การบริหารร่างกาย การดูแลสุขภาพ ขยับอย่างมีทิศทาง พยายามปรับปรุงตนเองให้เข้าสู่มาตรฐานสากลทางวิชาการ พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (ฝึกซ้อมฝึกปฏิบัติ ฝึกสังเกตการณ์ทางวิชาการ ฝึกการฟัง ฝึกการนำเสนอ ฝึกบุคลิกภาพ ฝึกสิ่งสมมติฐาน ฝึกการค้นคว้าข้อมูล และฝึกวิเคราะห์ สังเคราะห์)

5. มีระเบียบวินัยรู้จักควบคุม สัมผัสตนเองให้มีระเบียบวินัย ทำในสิ่งที่ควรทำ ละเว้นสิ่งที่ควรละเว้น ตั้งใจทำอะไรก็ชอบ สนับสนุนเขาก็ไม่ชอบเหมือนกัน รู้จักมีระเบียบวินัย รู้จักให้เกียรติผู้อื่น รู้จักให้เกียรติรับ เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

6. รู้จักแหล่งข้อมูล (Source และทรัพยากรบุคคล resource person) ได้แก่ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักปราชญ์ในสาขาวิชาต่างๆ โดยเฉพาะในสาขาที่ เกี่ยวข้องกับที่ตนศึกษา

7. สร้างนิสัยไม่ขาดความมุ่งมั่น (สร้างนิสัยไม่ถอย ใฝ่รู้ โดยเริ่มจากการสร้างนิสัยรัก การอ่าน ค้นคว้าวิจัยใฝ่เรียนรู้อยู่ ทุ่มเท ทุ่มเท ทุ่มเท ทุ่มเท และใจกว้าง มีน้ำใจ ภาวศรัทธาของใจ และใจดี (การเรียนน้อย อ่านน้อย เขียนน้อย คิดวิเคราะห์น้อย และทำหรือปฏิบัติสิ่งใดจะไร้ ความมุ่งมั่น)

จากกระทรวงศึกษาธิการและสถานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กลยุทธ์ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ประสบความสำเร็จจะต้องทำความเข้าใจในหลักฐิตว ต้องรู้จักวางแผนการเรียน จัดทำแผนการสอนที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รู้จักงบประมาณ การสืบค้นข้อมูล และก้าวร้าวและมีไหวพริบในการไม่สู้ ไม่ถอย เพื่อให้งานศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาประสบความสำเร็จ

2.1 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

พคิน นตกรวณ (2537) ได้ศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาคพิเศษ ของมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตศึกษาของรัฐ พบว่าปัจจัยสำคัญเชิงจิตวิทยา จำนวนเป็น 8 ตัวประกอบ คือ

1. การบริการของสถาบันการศึกษา ในด้านห้องเรียนสำหรับค้นคว้า การจัดสำเนาเนื้อหาวิชา (เอกสาร) ที่มีความสัมพันธ์กับวิชา-ศาสตร์ ภาคพิเศษของมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตศึกษา (พคิน นตกรวณ) ควรที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการทำวิจัยว่าขึ้น

2. แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ คำตักใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายงานได้ดี มีความชัดเจนและมั่นใจ ได้ความสนใจผู้เรียนอย่างจริงจัง ผู้เรียนเป็นกันเองกับผู้เรียนโดยการสอน คือการสอนอย่างจริงจังและใจ

3. กิจกรรมเสริม ได้แก่ การให้คำปรึกษา คำแนะนำเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม เป็นต้น เป็นไปให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาบรรยายเสริมเป็นระยะ ๆ

4. สภาพแวดล้อม ได้แก่ ความสะอาดของอาคารในชั้นเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ความเย็น ระดับแสง เสียง ขนาดและวิธีการจัดที่นั่งในชั้นเรียน และเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัยต่าง ๆ เป็นต้น

5. ค่านิยมของผู้เรียน ได้แก่ ความภูมิใจที่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในหลักสูตรของสถาบันนี้ ผู้สอนมีความยุติธรรมในการตัดสินเกรด มีความเอื้อเฟื้อทางการศึกษาน่า จะมีโอกาสได้มีงานตำแหน่งได้บรรจุงานใหม่ มีความพึงพอใจที่ได้จบปริญญาโทเป็นผลึก ประเมินความพึงพอใจสามารถของตนเองเป็นระยะ สนใจอ่านและบทความเอกสารที่ได้มาจากอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ

6. ความพอใจของผู้เรียน ได้แก่ สามารถจัดสรรเวลาว่างเพื่ออ่านเอกสาร ค้นคว้าอย่างเพียงพอ การบริการเรียนการสอนในหลักสูตรที่เรียนอย่างชัดเจน และมีคุณภาพสมบูรณ์เป็นระยะ

7. พื้นฐานทางวิชาการ ได้แก่ มีความรู้ด้านการวิจัยทุกประเภท มีความสามารถอ่านเขียนภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน

๑. เอกสารประกอบการเรียน ได้แก่ เอกสารต่าง ๆ ที่บังคับส่วนความเป็น
ภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยควบคู่เอกสารเสริม (ฉบับภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย) นิบรกรรม
เพียง๑๑ เอกสารที่ให้อ่านมีความชัดเจน ง่ายต่อการค้นคว้าและพกพา

นิพนธ์ วารณเวส (2548) ได้กล่าวว่า วงศ์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการสอนโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ การบริหารของสถานประกอบการศึกษา ด้านห้องเรียนสำหรับ
ค้นหา การจัดลำดับเนื้อหาวิชา (content) ที่มีความสัมพันธ์กันไว้ก่อน - หลัง รวมไปถึงภารกิจ
ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คำสั่งใจของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายจาก
ให้ใช้ มีความชัดเจนและมั่นใจ การให้ความสนใจผู้เรียนเท่าเทียมกัน ผู้สอนเป็นกันเองกับผู้เรียน
เตรียมการสอน สื่อการสอนอย่างพร้อมเพรียงพร้อมทั้ง การให้ทำงานเน้นให้ผู้เรียนศึกษาหา
ความรู้ด้วยตนเองสภาพแวดล้อมในชั้นฯ ความสะอาดสวยงามในห้อง ระดับชั้นเรียน วิชา และ
การจัดที่นั่ง และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยต่าง ๆ คำนิยามของผู้เรียน ความพร้อมของ
ผู้เรียน พื้นฐานทางวิชาการและเอกสารประกอบการเรียน

วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2551) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาสาขา
ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น 2 ปัจจัยหลักคือ

1. พฤติกรรมการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษาที่เป็นปัญหา
ประกอบด้วยคะแนนเรียน โดยไม่ได้ดูโครงสร้างของหลักสูตร และตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาสาขา
ร่วมคำปรึกษาวิทยานิพนธ์สาขา ครอบคลุมระบบปัจจัยรอบรู้ของสภาพแวดล้อม และ
ตีพิมพ์ได้รับการยอมรับว่า ขณะศึกษาทำงานพิเศษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเรียน ขาดความ
เข้าใจในบทบาทเนื้อหาวิชาที่เรียน ผลการเรียนต่ำจึงต้องลงทะเบียนซ้ำใหม่ ระยะเวลา
เรียนไม่เหมาะสม อาจมีการทำกิจกรรมมากเกินไป มีปัญหาการโอนย้ายคณะหรือสาขาวิชา มี
ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายความเครียดเกี่ยวกับหลักสูตรอาจารย์ผู้สอน

2. ในส่วนที่เป็นปัญหาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา และสถานประกอบการศึกษานี้
ประกอบด้วยความยากของเนื้อหาในทฤษฎีพื้นฐานและทฤษฎีขั้นสูง อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มี
เวลาในการอ่านค้นคว้าวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ อาจารย์ผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เปิด
โอกาสให้ปรึกษา / ปรึกษา ปัญหาล่าง ๆ อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาไม่เปิดประสบการณ์ใน
การสอน การประชุม วิทยานิพนธ์ นิเทศไม่มีความพึงพอใจต่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา
สถาบันการศึกษาไม่มีความพร้อมของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์
สถาบันการศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมความรู้ ในการทำวิจัยเพื่อ
วิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาบางท่านยังไม่เข้าใจในข้อบังคับของมหาวิทยาลัยอย่างถ่องแท้
อาจารย์ที่ปรึกษาบางท่านไม่สามารถให้คำแนะนำและแก้ปัญหาได้เมื่อมีข้อผิดพลาด

ฝ่ายบริหารเสนอแนะในการแก้ไขมีผู้พบการสำนึกการศึกษาเข้าโดยภาพรวม
แล้วด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ฝ่ายงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรศึกษาทำความเข้าใจระบบข้อบังคับ
ของมหาวิทยาลัยให้ถูกต้อง เพื่อสร้างความตระหนัก ภูมิบทบาทหน้าที่ เข้าใจกระบวนการให้
คำปรึกษาอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ

2. คณะสาขาวิชาที่มีบัณฑิตศึกษารวมเนื้อกับบัณฑิตศึกษาคือในการ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการใช้คู่มือการคำวิทยานิพนธ์ให้บัณฑิตได้รับทราบตั้งแต่ตอนเริ่มต้น เพื่อ
ลดความผิดพลาดของกรรมการวิทยานิพนธ์และสำนึกการศึกษาได้ไวยิ่งขึ้น

3. คณะสาขาวิชา ที่มีบัณฑิตศึกษา ควรสร้างความพึงพอใจของคณาจารย์ การมี
ฐานข้อมูลของต่าง ๆ ด้านการวิจัย และดูโปรแกรมศึกษาที่ทันสมัยให้สามารถเข้าถึงอย่างมีประสิทธิภาพและ
เพียงพอ เช่น คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

4. คณะสาขาวิชา ที่มีบัณฑิตศึกษา ควรร่วมมือกับบัณฑิตวิทยาลัยในการจัด
กิจกรรมเสริมสร้างการวิจัยนิสิตในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ วิจัยเฉพาะสาขา และให้นิสิตฝึก
ประสบการณ์การวิจัยวิทยานิพนธ์

5. ภาควิชาคณิตศาสตร์ ควรกำหนดแนวปฏิบัติที่ได้ชัดเจนในการกำกับดูแลให้
นิสิตได้วิจัยวิทยานิพนธ์ไว้นั้น และควรพิจารณากระบวนการขั้นตอนในการพิจารณา
วิทยานิพนธ์ให้กระชับ ไม่เสียเวลาแก่ทั้งนิสิตและคณาจารย์และลดภาระงานของคณาจารย์ การขอ
อนุญาตคำวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ ควรดำเนินการปฏิบัติที่ได้ชัดเจนเพื่อให้กรรมการวิทยานิพนธ์
คณิตศาสตร์ของภาควิชาวิทยานิพนธ์และมีขีดความสามารถของคณาจารย์สาขาต่าง ๆ ได้

6. คณะสาขาวิชา ที่มีบัณฑิตศึกษา ควรจัดทำโครงการพัฒนานิสิต เพื่อ
การพัฒนาตนเอง ด้านความรู้ในตนเอง การมีวินัยในตนเอง การบริหารจัดการด้านเวลา และ
การมีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมมุ่งมั่นในการวิจัยวิทยานิพนธ์

7. ชีวสมณณะในวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี
ควรให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกทำวิจัยเป็นประสบการณ์พื้นฐาน ก่อนที่จะเข้าศึกษาในระดับ
บัณฑิตศึกษา

จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัย สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ของผลการสำนึกการศึกษา ได้แก่ ตัวผู้วิจัย ความพึงพอใจของผู้เรียน การบริการของ
สถาบันการศึกษา การสนับสนุนทาง ภาควิชาวิทยานิพนธ์ คำแนะนำของผู้วิจัย และ
สิ่งแวดล้อมในโอกาสสนับสนุนและจัดการเรียนการสอนของสถาบันที่จะส่งผลให้บัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีผลสัมฤทธิ์

2.2 ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษา

ชนิดา วิกษ์พลเมือง และสมพงษ์ พิธิยาภูวินต์ (2549 : 52 -56) ได้ศึกษาหน้าที่และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งมีบทบาทต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบปัญหาและอุปสรรคที่เป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.2.1 ด้านหลักสูตร

2.2.1.1 ความไม่ชัดเจนของมาตรฐาน และคุณภาพวิทยานิพนธ์

2.2.2.2 ข้อจำกัดด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรที่เน้นการทำวิจัย

หลักสูตรระดับปริญญาเอกที่มีแผนการศึกษาแบบทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว เน้นการทำวิจัยหรือแบบเรียนภาควิชา ความรู้กับการทำวิทยานิพนธ์ และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสามารถเข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกได้โดย โดยไม่ต้องผ่านปริญญาโทมาก่อน โครงสร้างหลักสูตรนี้มิใช่ข้อดีแต่การบริหารหลักสูตรในทางปฏิบัติมีปัญหาส่งผลถึงการทำวิทยานิพนธ์ บางประการคือ จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ โหลหลักสูตร คุณภาพด้านการทำวิจัยของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษา และภาวะเครียดความต้อเร่งด่วนด้านการทำวิจัยของนักศึกษา

2.2.2 ด้านนิสิตนักศึกษา

2.2.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในส่วนของภาษาไทยพบว่า การมีข้อขัดข้องทางภาษาทำให้เกิดความเข้าใจอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ ในส่วนของภาษาอังกฤษพบว่า การพูดเพื่ออธิบายความอยู่ในระดับค่อนข้างดี คิดที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีมีไม่มากนัก

2.2.2.2 ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า มีส่วนน้อยหลายประการที่ไม่ถือถือต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต เช่น ความอดทน เป็นต้น

2.2.2.3 ปัญหาด้านความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ เช่น ขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้จากทฤษฎีมาเป็นจริงของสังคม ขาดการเสริมสร้างคุณธรรมในทางวิชาการ แสดงออกถึงความไม่ก้าวหน้าในวิทยาการใหม่ ๆ ในศาสตร์สาขาอื่น ๆ เป็นต้น

2.2.2.4 ปัญหาด้านการขาดความสามารถในเชิงการคิดวิเคราะห์ และการคิดเชิงบูรณาการ การมองประเด็นปัญหา ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหา มักจะมีความคิดแบบแยกส่วน

2.2.2.5 ปัญหาในด้านการขาดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

2.2.2.6 ปัญหาการขาดนิสัยการใฝ่รู้ พบว่า ความรู้รอบตัวหรือความรู้ทั่วไปทาง การเมือง

2.2.3 ด้านการทำวิทยานิพนธ์

2.2.3.1 ไม่มีประเด็นปัญหาที่สนใจแน่นอน มีความสนใจเฉพาะเรื่องที่เป็นงานทั่วไปและการวิจัยเกิดขึ้นทุกครั้งที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3.2 ไม่เคยปรึกษาหารือเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์กับอาจารย์ในสาขาวิชาเพื่อสอบถามเป็นไปไม่ได้

2.2.3.3 เสนอหัวข้อไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา

2.2.3.4 เสนอหัวข้อโดยยังไม่ได้สอบถามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน เอกสารไม่กว้างขวาง ไม่ลึกซึ้งพอ หรือไม่ทันสมัย

2.2.3.5 เสนอประเด็นมีมูลทางการวิจัยที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่มีความน่าสนใจของผล

2.2.3.6 เสนอหัวข้อทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นไปไม่ได้ยาก (impossible) หรือมีขอบเขตกว้างขวางจนยากแก่การไม่เสร็จในระยะเวลาที่กำหนด (impossible)

2.2.4 ด้านการทบทวนเอกสารและความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย

2.2.4.1 อ่านไม่พอ (insufficient reading) สัมภาษณ์เอกสารไม่กว้างขวาง ไม่ลึกซึ้ง ไม่ทันสมัย ไม่ค้นคว้างานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้เข้าใจในประเด็นปัญหาที่ขึ้น นิสิตนักศึกษาบางคนอาจไม่รู้แหล่งค้นคว้าหาข้อมูลวิธีการค้นคว้าที่ดี หรือมีข้อจำกัดอื่น ๆ เช่น ภาษาต่างประเทศ

2.2.4.2 ราชการบูรณาการความคิด (lack of conceptual synthesis) นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาเขียนต่อกันโดยไม่มีการสังเคราะห์

2.2.4.3 ไม่สามารถแสดงความคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ให้เข้าใจได้ บางครั้งเข้าใจประเด็นที่ศึกษาดีแล้ว แต่ไม่สามารถเขียนได้ หากเป็นเช่นนี้ นิสิตนักศึกษาจะมี ปัญหาในเรื่องการเขียนรายงานไม่จนตลอดการทำวิทยานิพนธ์

2.2.4.4 ขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย

2.2.4.5 เมื่อทบทวนระเบียบวิธีวิจัยไม่เหมาะสม เพราะไม่รู้ว่ามีระเบียบวิธีที่ ดีกว่า หรือสนใจที่จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่คุ้นเคยหรือใช้ง่าย หรือเมื่อทบทวนระเบียบวิธีที่จะถึงความ สมบูรณ์ในการพิจารณาเลือกวิธีการแล้วไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอ

2.2.4.6 ไม่สามารถแสดงระเบียบวิธีวิจัยได้อย่างถูกต้อง เป็นปัญหาทั้ง ด้านการดำเนินการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย

2.2.5 ด้านการเขียนเอกสารโครงร่างวิทยานิพนธ์

2.2.5.1 รูปแบบการเขียนและนำเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไม่ชัดเจน สับสน เข้าใจยาก

2.2.5.2 การรวมคำโครงเสนอนแนวคิด เอกสารที่นำเสนอในแต่ละตอน ไม่เชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล

2.2.5.3 การใช้ภาษา นิสิตนักศึกษาบางมีทักษะด้านภาษาจำกัด ทำให้เกิด ปัญหาการเขียนรายงานที่ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.2.6 ด้านสังคมและอารมณ์

2.2.6.1 ปัญหาครอบครัว

2.2.6.2 ปัญหาความเครียด

2.2.6.3 ปัญหาค่าใช้จ่าย

2.2.6.4 ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสมาชิกชุมชนในสถาบัน

ที่เข้าศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การที่นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาส่วนหนึ่งนั้นมาสาเหตุมาจากตัวนักศึกษาเอง ทั้งด้านลักษณะนิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบในตนเอง และความอ่อนด้อยทางวิชาการ ซึ่งนักศึกษาคควรต้องปรับปรุงตนเอง ให้อมีความรับผิดชอบและคุณสมบัติการทำงานดีขึ้น อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจแก่นักศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาลดลง

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการหลายท่าน ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 คุณลักษณะของนักศึกษา

คุณลักษณะสำคัญที่สุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คือ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เพราะความคิดสร้างสรรค์คือสิ่งที่จะทำให้คุณภาพของความเป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ดีแล้วแตกต่างกัน และความคิดสร้างสรรค์นี้จะเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้บัณฑิตเข้าถึงสัจธรรมและความจริงของชีวิต ซึ่งจะทำได้สามารถมีชีวิตอยู่รอดได้อย่างธรรมชาติในสภาวะเดิมของความเป็นมนุษย์ (The Original Self) ของคนอยู่ในวิวัฒนาการของสังคมโลกได้อย่างรู้เท่าทันสภาพแห่งมายาการและอย่างเป็นปกติสุขไม่อวดรู้ ไม่โอ้อวดวิชา ไม่คิดว่าตนเองเหนือกว่า คิดว่า ประเสริฐกว่าผู้อื่น ชีวิตที่สงบสุขตามธรรมชาติ เป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ต่อสภาวะแห่งสังคมที่มุ่งเพียงจับคู่กันจับสน (ศัพท์ดราม่าปราริชา) มีจิตใจที่งดงามประกอบด้วยเมตตา กรุณา เมตตา เมตตา หนักแน่นดูจะมั่นคง ต้องเป็นนักวิชาการที่มีระดับหรือความสามารถทางวิชาการสูง พลที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาของตน

วิจัยคว ศรีสถวัฒน์ (2529) กล่าวว่า คุณลักษณะของมหาบัณฑิตจะต้องเป็นนักวิชาการที่มีระดับหรือความสามารถทางวิชาการสูง พลที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาของตน

9. มีความสามารถในการเป็นผู้ฟัง

10. มีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับแผนงานและสภาพปัญหาที่ประสบ

เกทรา เจริญกุล (2549) ได้สรุปว่า คุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์คือ ต้องเป็นผู้มีวิชาชีพระดับสูง เป็นผู้มีปัญญา รู้จักคิดหาเหตุผล แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีปัญญารวบรวมความรู้ในวิทยาการพอที่จะเห็นถึงคุณค่าของสมมติวัฒนธรรมที่ได้ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ รู้จักการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการค้นคว้าวิจัยให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จิรณี คณิตรัตนวงศ์ (2552 : 13) กล่าวว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์จะต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพที่ชื่นชอบอย่างสม่ำเสมอ สามารถแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสมและใช้ทักษะเหล่านี้ได้ในสถานการณ์ที่จำเป็นได้ แต่ไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น

2. สามารถแสดงออกอย่างเป็นอิสระในการจัดการและแก้ปัญหาทั้งที่คาดการณ์ไม่ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม

3. ติดตามและกระตือรือร้นในการสนับสนุนให้ผู้อื่นได้รู้จักประยุกต์ใช้คุณสมบัติอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมอันเหมาะสมในการดำเนินภารกิจเกี่ยวกับปัญหาที่อยู่ยากซับซ้อนและละเอียดอ่อน ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งทางค่านิยม

4. มีความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และมีภาวะผู้นำในการให้โอกาสและสนับสนุนผู้อื่นให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

3.2 คุณภาพของมหาบัณฑิต

จากการศึกษาแนวคิดของอดัม วีโรวสกอล, 2541 : 169 -172 พบว่า คุณภาพของมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะ/สถาบัน/วิทยาลัย ของบัณฑิตวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่งมีคุณภาพไม่เท่ากันหรือไม่ก็แตกต่างกันนั้น สามารถประเมินได้โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้ ซึ่งอาจจะพิจารณาจาก คุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ความรู้ลึกในเนื้อหาวิชาตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา ตรวจสอบได้จากสมรรถนะในการทำงานในสาขาที่สำเร็จการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาจากหลักสูตรที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจะต้องสามารถทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ความรู้ความสามารถและทักษะในการสื่อสารและถวายนำเสนอ บุคคลภายนอกอย่างเหมาะสมว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก่อนในระดับมหาวิทยาลัย และสูงขึ้นต้องมี ความรู้ความสามารถและทักษะในด้าน การสื่อสาร (Communication Skills) เช่น สามารถเขียนและอภิปรายบทความภาษาไทยได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ฟังที่ดี ทำทางกวีมา ที่แสดงออกจะสามารถสื่อในลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกบัณฑิตหรือสูงขึ้น

3. ความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ บุคคลภายนอก คาดหมายว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะใน ด้านภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งมีบทบาทเห็นว่ามีความรู้ความสามารถ ติดต่อกับนานาชาติโดยผ่านภาษาสากลได้

4. ความรู้ความสามารถ และทักษะอื่น ๆ บุคคลภายนอกและสังคมภายนอก คาดหมายว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาบัณฑิตศึกษามีความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ อีก มากมาย เช่น ความรู้ความสามารถเชิงการเขียน การเป็นผู้มีวิสัยธรรม อารยธรรม จริยธรรม และความสามารถในการทำงานเชิงทีมได้

5. คุณภาพตามความต้องการของผู้ใช้ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ไม่เพียงแต่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันเท่านั้น แต่ยังมีค่าจำเป็นที่ จะต้องมีผลิตให้ตรงตามต้องการของผู้ใช้ มิฉะนั้นจะเกิดการสูญเปล่าที่เวลาและทรัพยากรอื่นที่ควร ลงทุนไปในการผลิต

นอกจากนี้แล้ว คุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จระดับหรือที่ตรงตามวัตถุประสงค์ย่อม มีความหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นอันว่า นโยบายของรัฐบาลของ กระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของ สถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งได้ในการผลิตบัณฑิตและ สูงขึ้นบัณฑิต โภชนาการระดับบัณฑิตศึกษาคือในระดับปฏิบัติ การ อภิปรายใดก็ดี หากจะพิจารณาถึง วัตถุประสงค์ของอุดมภาพบัณฑิตศึกษาคงไทยโดยรวมหรืออีกนัยหนึ่งโดยทั่วไป โดยสภาพ แห่งโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ของ อุดมภาพบัณฑิตศึกษาของไทยแล้ว แม้จะจัดหรือแก้ไขคุณสมบัติที่คล้าย หรือไม่ที่ประสงค์ของ ผลผลิตจากบัณฑิตศึกษาที่ได้ประมวลยังไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น คณิต การ จะสมบูรณ์ เหมาะสมกับกาลสมัยยิ่งขึ้น

3.3 มาตราฐานบัณฑิตศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

จิระณี อินลิวัดวงศ์ (2552 :12) กล่าวว่า ผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถอย่างมีผล ต่อไปนี้

1. ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในทฤษฎี ผลการวิจัยและพิจารณาการสาธุใน ระดับแนวหน้าทางวิชาการหรือการปฏิบัติในวิชาชีพและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเหล่านี้ต่อ องค์ความรู้ในสาขาวิชา

2. ความรอบรู้และความสามารถในการใช้เทคนิคการวิจัย เพื่อศึกษาค้นคว้าในระดับสูงเพื่อใช้ในวิชาการหรือการปฏิบัติทางวิชาชีพและจะใช้เทคนิคเหล่านี้ในการดำเนินการวิจัยที่สำคัญหรือทำโครงการค้นคว้าในวิชาชีพ

3. ความสามารถในการสื่อเคราะห์ และประยุกต์ใช้ผลการวิจัยและพัฒนาการใหม่ๆ ในการปฏิบัติทางวิชาชีพในการวิเคราะห์ พัฒนา และทดสอบสมมติฐาน ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาค้นคว้าทางปฏิบัติและภาคปฏิบัติ

4. ความสามารถในการสื่อสารผลการศึกษาค้นคว้าและการวิจัย โดยการเผยแพร่ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ต่อกลุ่มนักวิชาการ นักวิชาชีพและบุคคลอื่นๆ ในชุมชน

จากการศึกษาแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณสมบัติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดจะต้องมีการวางแผนการเรียน ความรับผิดชอบ ความยืดหยุ่น ความรับผิดชอบเต็มใจให้ประสบนผลสำเร็จ ในด้านการศึกษา ค้นคว้า และการพัฒนาวิถีมานุษย เพื่อให้เกิดการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสำเร็จได้ตามเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะระดับบัณฑิตศึกษา

บุญเลิศ จันทร์โธ่ (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิต ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตนั้น มีองค์ประกอบหลายด้าน ซึ่งองค์เหล่านั้นนับว่ามีความสำคัญเท่าๆ ปรกอบด้วย

1. อาจารย์ส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพบัณฑิต ด้านการเรียนการสอนสูงที่สุด รองลงมาด้านการวิจัย การเงิน และงบประมาณ ส่วนด้านที่อาจารย์ให้ความสำคัญต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านปรัญญา ปณิธาน วิถีปฏิบัติ และบรรณสารนิพนธ์

2. บัณฑิตและนักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตแตกต่างกัน ในการพหุรวมรายด้าน ได้แก่ด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา และในด้านที่ควรเรียนเพื่อปฏิบัติทางด้านหน่วยส่งเสริมและบริการการเรียนการสอน

3. บัณฑิตและนักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตแตกต่างกันรายข้อในด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะฯ มหาวิทยาลัย ระบบข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการแก่นักศึกษา ด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ได้แก่ และนำหนังสือ ตำราและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม มอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าตามงานมอบหมาย มีตำแหน่งทางวิชาการและคุณวุฒิของอาจารย์ที่สูง

ด้านหน่วยส่งเสริมและบริการเรียนการสอน ได้มีผล เกี่ยวกับผลและอุปกรณณ์ที่บุคคล ควรดำเนินการตาม ความจำเป็นพื้นฐานและทันสมัย มีหน่วยคอมพิวเตอร์สำหรับทางเรียนการสอนและค้นคว้า ศึกษาค้นคว้า

4. บัณฑิตและนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อ คุณภาพการศึกษาของบัณฑิตและนักศึกษาในด้านพฤติกรรมการเรียนของ นักศึกษา ส่วนด้านอื่น มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

5. อาจารย์ที่เพศแตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพ การศึกษาของบัณฑิตและนักศึกษาในด้านพฤติกรรมเรียนการสอน เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกใน การเรียนการสอน เช่น ห้องสมุดและศูนย์เรียนรู้ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ด้านการพัฒนา นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่อง ผู้วิจัยสรุปได้ว่า คุณลักษณะนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาของบัณฑิตนั้น มีองค์ประกอบหลายด้าน ได้แก่ อาจารย์ เพศ ของอาจารย์ ด้านนักศึกษานิสิตศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทบัณฑิตศึกษาส่งผลต่อคุณภาพ นักศึกษานิสิตศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

4.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

สำหรับความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นได้มีนักจิตวิทยาและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายไว้ ผู้วิจัยได้นำเสนอความหมายของนักวิชาการที่สรุปได้ดังนี้

อิวิน ฮาธาโกธน์ (2532 : 70) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึงแรงจูงใจที่เกิดจากความคาดหวังของบุคคล ซึ่งอาจจะได้พบหรือมีประสบการณ์จาก สิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเป็นรอยประทับใจมากน้อยแตกต่างกัน แล้วเขาก็พยายามที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จ อันนั้น โดยเขาจะตั้งเป็นมาตรฐานการกระทำของเขาเอาไว้ ถ้างานที่เขาคาดหวังได้เกิดผล ความสำเร็จกำลังใจก็จะเกิดขึ้น และจะพาเขาไปหาความสำเร็จในครั้งต่อไปสูงยิ่งขึ้นแต่ถ้าไม่ประสบ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นน้อยครั้ง การตั้งค่าความคาดหวังไว้ก็จะส่งผลจากภายนอกที่คอยหนุน ไม่สู้ ไม่กำลังใจ และไม่กล้าทำเรื่องต่างๆในตนเอง

ซูอิททา ปิตทอนนท์ (2534 : 58) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจว่า เป็นแรงผลักดัน ที่ทำให้บุคคลมุ่งที่จะบรรลุพฤติกรรม เกิดการเคลื่อนไหวหรือว่ากล่าว ไม่ทำกิจกรรมต่างๆ ได้ อย่างหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

สุวาท พงษ์อนันต์ (2541 : 102) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า แรงจูงใจ คือ ความปรารถนาเพื่อที่จะกระทำสิ่งใดบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมเพื่อไว้บรรลุ โดยบุคคลที่บุคคลนั้นเป็น ภาววิญญูณสำหรับวิญญูณ โดยผ่านการโดยวิญญูณของ ๗ นั้น ความปรารถนาที่บรรลุเป้าหมายจะทำให้บุคคลนั้นแสวงหาที่จะทำในแรงจูงใจได้ในทางของตน

แอลตันสัน (Allston, 1964 อ้างถึงใน จิตวิทยา กุณสิทธิ์, 2541 : 37) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจ คือ สภาพที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลจนทำให้ถูกกระตุกจากตัวที่นั้นในสภาพแวดล้อม ทำให้เราก็คความคาดหวังขึ้น บุคคลจึงกระตือรือร้นที่จะกระทำของเขากับความต้องการ ความตั้งใจ และผลของการกระทำของเขาจะออกมาว่าเขาประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลว ดังนั้น ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับทุกสถานการณ์ แต่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เรารู้ว่าการกระทำจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันตั้งใจบางอย่าง ซึ่งจะไม่กระตุกแรงจูงใจไม่สิ้นสุดก็เพื่อออกมาเป็นการกระทำ นอกจากนั้น แอลตันสันยังเสนอว่าการเปลี่ยนแปลงการคาดหวังโดยทางของความสำเร็จทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจ ความคาดหวังของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่กระตุกให้สามารถหาเป้าหมาย และทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเป้าหมายนั้น และหากบุคคลนั้นมีความคาดหวังสูงจะทำให้ความตั้งใจในการกระทำสูงขึ้นด้วย

พรหมจันทร์ พรหมโยภา (2542 : 140) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจไม่สิ้นสุด หมายถึงแรงจูงใจ ที่ทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ที่ไม่สนใจที่การงาน และเรื่องรวมทั้งทำให้ตั้งใจสูง

เสนาพรหม กุณสิทธิ์ (2542 : 206) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจไม่สิ้นสุด หมายถึงความที่สภาพของแรงจูงใจที่จะทำมาได้ในบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยตั้งใจนั้น ผู้ที่มีแรงจูงใจไม่สิ้นสุดที่จุดประสงค์มาตรฐานไว้ และพยายามทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ให้ได้

สุวาท ได้พจนานุกรม (2546 : 122) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจไม่สิ้นสุด หมายถึงแรงจูงใจเป็นแรงจูงใจที่บุคคลพยายามที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายที่จะประสบความสำเร็จในความสำเร็จตามความตั้งใจนั้นที่ตนเองวางไว้

สุวาทพงษ์ดี คือ แอลตันสัน (Allston, Peace & Gibson, 1967 : 2 อ้างถึงใน จิตวิทยา วัฒนา, 2546 : 27) ได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจไม่สิ้นสุด หมายถึง ความปรารถนาและความพยายามของบุคคลอันมีจุดหมายที่จะกระทำสิ่งใดโดยบุคคลนั้นที่ตั้งใจไว้ และเพื่อบรรลุโดยบุคคลนั้นในลักษณะที่

ณัฐพร และโพธิ์ (2551 : 21) ได้กล่าวว่า ความต้องการหรือแรงจูงใจเป็นแรงจูงใจที่มีในตัวบุคคลนั้น เป็นความที่สำนึกถึงหรือต้องการที่จะกระทำสิ่งใด ซึ่งไม่ได้ทำไว้เพื่อที่จะทำตามความต้องการส่วนตัว หรือแรงจูงใจไม่สิ้นสุดที่ ส่วนความที่ความต้องการนั้นคือความตั้งใจ ๗ ที่ตั้งใจสูงเรื่องได้ โดยทางของความตั้งใจนั้นความต้องการของบุคคลต่างๆ ที่ไม่สนใจเรื่องอื่น ซึ่งเป็นการตั้งใจสูง เพราะมีความตั้งใจสูงตามความต้องการของบุคคลไว้

นั้นประชาชนจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจต่ำ กล่าวคือ ประชาชนจะแสดงออกในรูปของการช่วยเหลือทางเงินผ่านอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งแตกต่างไปจากประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจต่ำที่ไม่ได้แสดงความภาคภูมิใจพยายามหาวิธีที่จะไปสู่มุ่งเป้าหมายและเขายังพบว่า สมัยใดที่คนในชาติโดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่มีส่วนให้การศึกษาอบรมแก่เด็กมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจก็จะเจริญอย่างรวดเร็วตามมา ในช่วงเวลาประมาณ 20-30 ปี ภายหลังจากสมัยนั้นด้วย และในทางตรงข้ามกับสมัยใดที่มีคนในชาติมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ภายหลังจากสมัยนั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจก็มักจะดำเนินไปอย่างเชื่องช้า

จากความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยากลำบากหรือต้องเผชิญกับอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดขึ้น เปรียบรวมมาตรฐานที่ตั้งไว้มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

4.2 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

จากการศึกษาลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะจัดประเภทด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

สก็ด วงษ์สวรรค์ (2540) สรุปลักษณะเด่นของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ว่า

1. ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขัน หรือทดสอบ จะสามารถทำงาน และยิ่งเกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานสูง ส่วนผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการทำงานต่ำ และมีความกังวลสูง

2. ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเชื่อมั่นในตนเอง และจริงกับความเป็นจริง แต่ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มักกังวลใจเสมอว่าตนเองพ่ายแพ้ ไม่ประสบความสำเร็จ

3. ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง ประเทศนั้นจะมีพื้นฐานแสดงถึงประชาชนในประเทศที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แรพิน (Rapkin, 1970 : 1605 อ้างถึงในปริยาภรณ์ เพ็ญสุโข, 2542 : 21) ได้ศึกษาลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่จะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการจำแนกกลุ่มนิสิตปริญญาตรี พบว่า ชายและหญิงที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Fm, 1980 : 117-122 อ้างถึงใน ปริยาภรณ์ เพ็ญสุโข

2542 : 22) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ โดยศึกษากับนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 300 คน พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญ และแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพาพรอน กูเปลียน (2542 : 325-326) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่างๆ โดยไม่กลัวผิด ชอบการแข่งขันต่อสู้เพื่อเอาชนะสิ่งต่างๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย
  2. ลักษณะทางสังคม คือต้องการความมีชื่อเสียงในสังคม
  3. ลักษณะต้องการมีความต้องการความสบายทางกาย ความมั่นคงสมบูรณ์ และครอบครองสิ่งต่าง ๆ มากกว่าผู้อื่น
  4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ดี และการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ได้ดีนั้นเพื่อมาตรฐานสูงส่ง
  5. ทัศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำสิ่งยากๆ ให้สำเร็จอย่างดี
  6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างรวดเร็วมีความเป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการตามการตัดสินใจของตน ต้องการเป็นคนที่ไม่ถูกใครควบคุม
  7. ความรู้สึกผิด (Guilt) จะรู้สึกไม่สบายใจเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใดไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจและทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ต่ำ)
  8. ความต้องการความรู้อยากได้ความรู้อยากมีความเข้าใจและสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดี
  9. จุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในขนาดมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน
  10. เป็นผู้ที่ไม่ให้ความใส่ใจกับความเป็นไปได้ ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำเสมอ
  11. เป็นผู้ที่ได้รับความสำเร็จมากกว่าความล้มเหลว
- เฮิร์มัน (Hermons, 1970 : 354 - 355 อ้างถึงในพิทักษ์ รุ่งพราน, 2546 : 28) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความหวังอย่างมาก ว่าตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับโอกาส

เชอร์แมน (Sherman, 1970 : 354-355) ได้สร้างแบบสอบถามที่มีชื่อความไม่เลือก
โดยทำงานที่ตนเองจะชอบที่สุดและตนเองผู้ที่มีแรงจูงใจไม่สัมพันธ์สูง ซึ่งสรุปไว้ 10 ประการ
คือ

1. มีความทะเยอทะยาน (Aspiration level) ในระดับที่เกินความสามารถของตนเองที่
จะทำงานให้สำเร็จ

2. เมื่อการที่มีโอกาสทำสำเร็จ ถึงแม้ว่าจะยากกว่าการกระทำในจะขึ้นอยู่กับโอกาส
(Risk-taking behavior)

3. มีความพยายามเพื่อเลื่อนชั้นทางสังคม (Upward mobility)

4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน (Persistence)

5. เมื่อถูกขั้ชวราจะลดกำลังพยายามทำงานอย่างหนึ่งให้สำเร็จก็ไม่ยอมถอย
พยายามทำสิ่งไม่ให้อำนาจ (Task tension)

6. มีความรู้สึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว
โดยการทำงานสิ่งต่าง ๆ ได้ทันกับเวลา (Time perception)

7. คำว่าเป็นเหตุฉุกเฉินในสภาพคนมาก (Time perspective)

8. การเลือกเพื่อนร่วมงาน การทำโดยพิจารณาความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ
(Partner choice)

9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนเองให้ดีขึ้น
(Recognition behavior)

10. เป็นบุคคลที่ทำงานดี (Achievement behavior) และคดีมีแหล่งในแมวินเฮลล์
(McClelland : & Wachs, 1969 : 104 อ้างถึงในแมทวีกาพาลัดดูโรทซ์และกรามาอีราธ, 2540 : 450)
ได้ศึกษาถึงลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจไม่สัมพันธ์สูงสรุปได้ 4 ประการที่สำคัญ คือ

1. มีความบากบั่นและระมัดระวังความที่ควรกระทำถึงกรรมให้บรรลุความสำเร็จ
มากกว่าที่จะกระทำถึงกรรมเพื่อชื่อเสียงหรือสถานะพิเศษ

2. เมื่อทำงานที่ตนเองสนใจความสามารถและความรับผิดชอบเป็นสิ่งของตน ดังนั้น
การที่ตนเองมีความสนใจในการทำงานจึงไม่ยากและไม่ผ่านจนเกินไป

3. มีความดีความชอบสำเร็จอยู่เสมออย่างมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลงที่คนผู้เป็น
สิ่งใจใจ และมีความอดทนที่จะทำงาน มีเหตุผลโดยการทำงานให้

4. ผู้ที่ไม่ได้ทำการสำเร็จงานต่าง ๆ ของตนเองจะหาเหตุผลและความเป็นเหตุ
โดยไม่ได้ผู้ที่ไม่สนใจงานใด ๆ หรือที่ตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจไม่สัมพันธ์ที่ข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจไม่สัมพันธ์ที่สูงว่าเป็นคนที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต มีความหวัง และตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง มีจุดมุ่งหมายในการกระทำพฤติกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน เป็นผู้ที่ทำงานมีการวางแผน มีความรับผิดชอบ มีความสามารถพยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลว และความอดทน เพื่อไปใช้ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ต้องการปรับปรุง ตัวเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ และต้องการความมีชื่อเสียง มีความเป็นอิสระและมีพฤติกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

5. แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของเจตคติสรุปได้ดังนี้

5.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ (Attitude) มาจากศัพท์ภาษาละตินว่า "Apt us" ซึ่งหมายถึงความเหมาะสม (Fitness) และการปรับเปลี่ยน (Adapted ness) เป็นพฤติกรรมการแสดงความรู้สึกหรือทางสมองใน การที่จะกระทำ ซึ่งจะบ่งบอกถึงหน้าที่ของสภาวะจิตใจหรือสภาพของอารมณ์

ฮูซาร์ค ไคว้ตระกูล (2533 : 246) กล่าวว่า เจตคติ เป็นอิริยาบถ (Disposition) หรือแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (Ideas) เจตคติ อาจเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคลนั้น

นิวคอมบี้ (Newcomb, 1954 อ้างถึงในวิภา พัดเปีย, 2539 : 8) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ เจตคติ แสดงออกมาได้ทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะใหญ่ คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบในสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้ เรียกว่า เจตคติทางบวก (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้น ลักษณะนี้เรียกว่า เจตคติทางลบ (Negative Attitude) ส่วนการแสดงออกในลักษณะเฉยๆ หรือไม่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบ เรียกว่า เจตคติแบบกลางๆ (Neutral Attitude)

ជំពូក ៥ ភាគទុក្ខសង្ខារ (ឧបាសៈ ៥៤) តែច្បាប់នៃវិញ្ញាណកាយ ទេសន៍តែ
កិច្ចសង្ខារ ដើមនៃការបង្កើតនឹង ឥតទាញទៅនឹងនឹងនៃ រូបកិច្ចការណ៍ដែលវាបញ្ជាក់ពីការកើតឡើង
នៃការកើតឡើងនៃវិញ្ញាណកាយដែលវាបង្កើតឡើង ទេសន៍នេះ គឺជាច្បាប់នៃការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
តែវិញ្ញាណកាយ គឺជានឹងទេសន៍នៃវិញ្ញាណកាយដែលវាបង្កើតឡើងតែឯង

ការបំបែកចក្រពន្យាម (ឧបាសៈ ២៣៥) តែវិញ្ញាណកាយបញ្ចប់ទេសន៍ គឺជានឹង តាមវិញ្ញាណ
ការបង្កើតនៃចក្រពន្យាមនឹងនឹងនឹងនឹង

ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

ក្នុង (ឧបាសៈ ៥៤៣) / ៥៤៣) តែវិញ្ញាណកាយបញ្ចប់ទេសន៍ គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
ដើមនៃចក្រពន្យាមដែលវាបង្កើតឡើងតែឯងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹងនឹង
ទាញទៅនឹង
ការបំបែកចក្រពន្យាម ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
តែវិញ្ញាណកាយបញ្ចប់ទេសន៍ គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

ក្នុងច្បាប់នៃវិញ្ញាណកាយបញ្ចប់ទេសន៍ គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

៥.២ ធម៌បំបែកចក្រពន្យាម

ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) / ៥៤៣) តែវិញ្ញាណកាយបញ្ចប់ទេសន៍ គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

- ១ ធម៌បំបែកចក្រពន្យាមជាដំបូង (Cognitive Component) គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
- ២ ធម៌បំបែកចក្រពន្យាមជាដំបូង (Affective Component) គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)
- ៣ ធម៌បំបែកចក្រពន្យាមជាដំបូង (Behavioral Component) គឺជានឹង ការបង្កើតនៃវិញ្ញាណកាយ
ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣) ធម៌ (ឧបាសៈ ៥៤៣)

5.3 ป่าโรงเรียนของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้คนแสดงพฤติกรรมออกมา ป่าโรงเรียนของการศึกษานอกห้องเรียนมีมาก ผู้วิจัยถามคำถามสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่ยาวๆ ของพฤติกรรมต่างๆ ได้มาก

2. เจตคติใช้พิจารณาพฤติกรรมของบุคคลที่มีผลซึ่งกันและกันมีผลเป็นเจตคติของคนนั้นได้

3. เจตคติสามารถมองสิ่งมีชีวิต เพราะเจตคติเป็นสิ่งมีชีวิต

4. เจตคติมีความสัมพันธ์กันเอง เจตคติของคนที่มีผลเป็นเจตคติของคนอื่นรวม สหสัมพันธ์กันโดยอัตโนมัติ

5. หากที่รู้เจตคติเกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีงามตามสมควร จึงต้องศึกษาสัญชาตญาณและปรับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีอิทธิพลต่อเจตคติของคนตามที่ต้องการ

6. ในสาขาวิชาสังคมวิทยา นักสังคมวิทยาหลายคนให้ความเห็นว่าเจตคติเป็นศูนย์กลางและเป็นฐานของพฤติกรรมสังคม การจะปรับระบบเทคโนโลยีของสังคมจึงควรเปลี่ยนแปลงเจตคติของมนุษย์ก่อน

ดังนั้น การรู้เจตคติของคนจึงใช้เพื่อทำนายพฤติกรรมที่เขาจะแสดงออกเป็นการรู้ไว้ก่อนเพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขได้ คนในสังคมที่มีเจตคติดีงาม ตามสมควรคือกรรมการในวงการศึกษามีความจำเป็นเป็นอันอย่างมากเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนการสอนให้ไม่มีเจตคติที่ผิด การมีเจตคติดีจะทำให้การเรียนวิชาอื่นดีขึ้นด้วย

5. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ดี ได้มีนักวิชาการและคณะงานได้กำหนดลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สรุปได้ดังนี้

ชัชวรา ทองสติก (2537) ได้ทำบทวิจัยปัญหาและแนวคิดในการแก้ปัญหาการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการใช้แบบสอบถามจากคณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อหาข้อปัญหา จำนวน 287 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. จำนวนการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นลำดับ 1 ในเรื่องของความรู้ทางด้านสาขาของตนเป็นอุปสรรคสำคัญในการผ่านสำเนาและค้นคว้าหาหัวข้อ

2. จำนวนการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นลำดับ 1 ในเรื่อง ไม่มีตัวอย่างในเวลาที่แน่นอน ที่จะพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาที่มีอยู่

3. ด้านการเขียนโครงการวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง นักศึกษา
ไม่ได้มีการฝึกฝนการเขียนโครงการวิทยานิพนธ์มาก่อน ทำให้ขาดทักษะในการเขียนโครงการ
วิทยานิพนธ์โดยเฉพาะในเรื่องการเขียนสรุปสาระสำคัญของงานวิจัยที่เกี่วข้อง ความเป็น
มาและที่มาสำคัญของปัญหา

4. ด้านการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง ความ
ล่าช้าในการจัดประชุมคณะกรรมการระดับคณะเพื่อพิจารณาโครงการ

5. ด้านการสมัครเรื่องนิต มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง การเสียค่าใช้จ่ายใน
การสมัครเรื่องนิตสูง

6. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง เสียค่าใช้จ่ายใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล

7. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง การที่ไม่กำหนดให้
เรียนคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลทำให้นักศึกษาไม่สามารถอ่านผลจากการประมวลผล
ข้อมูลของคอมพิวเตอร์ได้

8. ด้านการเขียนวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง มีการปรับแก้
แบบทศหลายรอบ บางครั้งก็กลับแบบเดิมซ้ำ ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการพิมพ์มาก

9. ด้านการสอบวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นสำคัญ : ในเรื่อง กรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ที่เป็นทั้งวิทยากรเขียน / พิมพ์แบบผิด ทำให้นักศึกษาต้องแก้ไขปรับปรุงมาก

10. ด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีปัญหาเป็นสำคัญ : ใน
เรื่อง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ไม่สามารถให้คำปรึกษาในเรื่องของการสมัครเรื่องนิตได้

11. ด้านอื่น ๆ มีปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งของวัสดุ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ คือ หนังสือพิมพ์สาร ราชการไม่มีเงินขึ้นวาง บริการถ่ายเอกสารใน
ห้องสมุดไม่มีคุณภาพ คือกระดาษที่หุ่ยง่ายมีกลิ่น วิทยานิพนธ์มีจำนวนไม่เพียงพอสถความ
สิ่งต่าง

ตาราง แสดง (2540 : 48-49) ได้วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโมเดลปัญหาการทำ
วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยทำการวิเคราะห์แบบองค์รวมและวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิจัยได้สรุป
สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ สามารถจำแนกเป็นสาเหตุหลัก ๆ ได้ 3 สาเหตุ
คือ นักศึกษาขาดการวางแผนในการดำเนินการวิจัย สาเหตุที่ไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษาและ
ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้เกี่ยวข้องกับสาเหตุหลัก ๆ ดังกล่าวจำนวน
เป็นสาเหตุย่อย ๆ ได้ดังนี้

1. นักศึกษาขาดการวางแผนในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยสาเหตุจำนวน
มากที่สุด 2 จุด จุดแรกสาเหตุที่มีค่าความน่าจะเป็นสูงที่สุด จุดสองมีสาเหตุของนักศึกษ
ขาดความตั้งใจขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย

2. อาจารย์ไม่ใช้เวลา ประเมินตัวบุคคลตามหลักฐานที่มีอยู่จำนวน 4 ชุด ชุดของ
สาเหตุที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดคือ นักศึกษาไม่เคยเรียนภาควิชาต้นอาจารย์ รองลงมือนัก
ศกจารย์ที่ปรึกษาในนักศึกษาในความดูแลจำนวนมาก อาจารย์มีภาวะสภาวะบริหารและอาจารย์มี
ภาระงานส่วนตัว

3. นักศึกษาไม่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวกลางหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประกอบตัวสาเหตุจำนวนน้อยที่สุด 4 สาเหตุ ชุดของสาเหตุที่มีความน่าจะเป็นสูงสุดคือ
หน่วยงานที่ให้ข้อมูลทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดเก็บข้อมูล รองลงมาคือ ผู้ให้ข้อมูลตัว
กลางระบบและการวิจัย การลดข้อมูลทำให้เพิ่มภาระงานให้หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ข้อมูลและ
เรื่องทำไม่เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน

ไพฑูริย์ จริตพงษ์ (2541 : 143-155) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา
ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
การประถมศึกษาปีที่ ๓ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยเปิดกลุ่ม
แนวความคิดของภริณา นกสกุล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์
ทั้ง 4 ด้านดังนี้

1. ด้านประสบการณ์ทางวิชาการของนักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง โดยที่
เรื่องความสามารถในการแก้ปัญหาและเสนอแนะผลการวิจัยเป็นปัญหาในระดับมาก
2. ด้านการบริการทางวิชาการของสถาบันเป็นปัญหาในระดับกลาง แต่ใน
เรื่องความถี่ของการสนทนากับภาคนิพนธ์ การศึกษารวมการสนทนาหรือและโครงการวิทยานิพนธ์
การค้นคว้าไม่ใช้บริการห้องสมุดและการเชื่อมโยงข้อมูลทางวิชาการกับต่างสถาบัน เพื่อสะดวก
ต่อการศึกษาค้นคว้าเป็นปัญหาในระดับมาก
3. ด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นปัญหาในระดับปานกลาง
ก่อนไปภาคต่อ
4. ด้านคุณสมบัติของตัวงานที่เป็นนักศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง แต่ใน
เรื่องความวิตกกังวลในการทำวิทยานิพนธ์ เป็นปัญหาในระดับมาก

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2543 : ๑) ได้สรุปว่า การศึกษา
วิทยานิพนธ์มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำขั้นตอนในการเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ซึ่งบทบาท
ของที่ปรึกษามหาวิทยาลัยได้แก่ ให้คำปรึกษาในการขอตัววิจัย ออกแบบการวิจัย เก็บเกี่ยวร่องวางวิจัย
เสนอโครงร่างวิจัยเพื่อขอทุน ตลอดจนแนะนำแหล่งเงินทุนอุดหนุน การวิจัยเป็นต้น ดังนั้น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนักศึกษาจำเป็นต้องพบกันอย่างสม่ำเสมอ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์จึงมีบทบาทสำคัญที่ส่งเสริมให้นักศึกษาในความดูแลประสบความสำเร็จ การที่
ตัวไม่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจะเริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์อย่างไร มีดังนี้

1. การวางแผนทำวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนักศึกษา
ควรร่วมมือกันในการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์

2. ขาดแหล่งเงินอุดหนุนจากหน่วยงานวิจัยหรือค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์

3. การเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการเขียน

4. การหาข้อมูลเบื้องต้น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เช่น รายชื่อหนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

5. การให้เวลาแก่นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้เวลาแก่นักศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์หรือตามความจำเป็นในการที่จะให้คำปรึกษากับวิทยานิพนธ์

จากการศึกษาของทั้งประเทศที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์สรุปได้ 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา
2. ด้านการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์
3. ด้านความรู้ ประสบการณ์ การศึกษาขั้นต้น
4. ด้านงานวิชาการของสถาบัน
5. ด้านบทบาทของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

สำหรับปัญหาด้านการเลือกปัญหาหรือหัวข้อวิทยานิพนธ์นั้นพบว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลางและข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความหนักแน่นและความรู้ความสามารถในการทำวิจัย การแสวงหาหัวข้อเพื่อทำวิจัย และการให้นักศึกษาลึกดูปัญหาหรือหัวข้อแล้ว

นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ภัทรวาณิช (2543 : 13) กล่าวว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีต้องมีคุณสมบัติด้านวิชาการ มีความเป็นนักวิชาการ นักวิจัย เป็นผู้ที่แสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความรู้ที่ทันสมัยก้าวทันต่อความก้าวหน้าในศาสตร์ของตนเองและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษามีศรัทธาหรือเลียนแบบได้ ซึ่งคุณสมบัติด้านนิสัยและพฤติกรรมส่วนบุคคลประกอบด้วยคุณสมบัติ 6 ด้าน คือ (1) มีความเป็นครู สามารถถ่ายทอดความคิดให้นักศึกษาเข้าใจง่ายเป็นรูปธรรม (2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีความคิดเชิงวิพากษ์ สามารถให้ข้อคิดเห็น ที่แนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้อง ไม่หลงทางหรือหลงประเด็น (3) มีความสนใจดูแลนิสิตนักศึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และให้เวลาแก่นิสิตอย่างเพียงพอ (4) เป็นผู้มีจิตใจพร้อมที่จะให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาในยามฉุกเฉิน ด้วยความเข้าใจ เห็นใจ ใส่ใจและปรารถนาดีต่อนิสิตนักศึกษา ให้ความศรัทธาและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษาเหมือนเพื่อนร่วมงาน

สุวิมล ว่องวานิช และนางลักขณ์ วิวัชรชัย (2546 : 31-32) ได้สรุปภาพลักษณ์ของอาจารย์
ที่เปี่ยมพรปัญญาในหนังสือไว้ 9 บทบาท คือ

1. บทบาทในฐานะนักวิชาการและนักวิจัยที่ทันสมัย เป็นผู้นำแสวงหาความรู้และ
พัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดความรู้ที่ทันสมัย ก้าวทันต่อ
ความก้าวหน้าในศาสตร์ของตน

2. บทบาทในฐานะครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นผู้ที่มุ่งมั่นและทุ่มเท
สั่งสอน และถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งชี้แนะให้นักศึกษาศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จนสามารถ
ทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพได้สำเร็จตามศักยภาพ

3. บทบาทในฐานะต้นแบบ ควรเป็นบุคคลลักษณะ โลกทัศน์ และพฤติกรรมเป็น
แบบอย่างที่ดีให้นักศึกษายึดถือหรือเลียนแบบได้

4. บทบาทในฐานะที่ปรึกษา ต้องสามารถจับใจเหวี่ยง คัดเชิงวิพากษ์ สามารถให้
ข้อคิดเห็นได้ข้อ มูลป็นอย่างดี ซึ่งขณะนั้นในการทำวิทยานิพนธ์ที่ถูกสั่งให้ผลิตนักศึกษาได้โดย
ไม่ทำให้นักศึกษากดดันทางหรือหลงประเด็น รวมทั้งต้องเป็นผู้มีศาสตร์และศิลปะในการให้
คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี

5. บทบาทในฐานะผู้มีความพร้อมในการเป็นที่ปรึกษา ต้องมีความพร้อม 3 ด้าน
คือความพร้อมด้านเวลาในการดูแลนิสิตนักศึกษาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องทั้งในห้องเรียนและ
นอกห้องเรียน ความพร้อมด้านวิชาการในเรื่องที่นิสิตนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ สามารถให้
ความรู้หรือเป็นแหล่งความรู้ทางวิชาการ เป็นที่พึ่งของนิสิตนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ได้ดี
และมีความพร้อมด้านจิตใจ ให้การดูแลนิสิตและนักศึกษาด้วยความเข้าใจ เห็นใจ ใส่ใจและ
ปรารถนาดีต่อดิน นิสิต นักศึกษา ให้ความสนิทสนมและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา
เหมือนเป็นพี่เลี้ยงร่วมงาน

6. บทบาทในฐานะผู้รอบรู้สาระแหล่งข้อมูล ต้องเป็นผู้มีความรู้กว้างและลึกทั้ง
องค์ความรู้ และแหล่งความรู้ทางวิชาการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่ดี รอบรู้ถึงกฎระเบียบ
นโยบายของภาควิชา คณะ หรือมหาวิทยาลัย ถ้าพบตกรวเรียนวิชาการสอน เกณฑ์การวัดและ
ประเมินผล พร้อมทั้งจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาวางแผนงานได้เหมาะสม

7. บทบาทในฐานะนักบริหารจัดการ ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ
โครงการวิจัย สามารถให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโครงการวิจัยหรือการทำ
วิทยานิพนธ์ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งบริหารอาสาสมัครและบริหารตัวนิสิตนักศึกษาได้

8. บทบาทในฐานะนักประเมินผล ต้องมีทักษะในการประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์
และประเมินผลตามมาตรฐานของนิสิตนักศึกษา รวมทั้งมีความสามารถวิเคราะห์ประเมินความ
รุนแรงของปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ และสามารถแนะนำปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างได้ผล

9. บทบาทในฐานะผู้ร่วมงาน ต้องให้เกิดการจับนิสิตนักศึกษาโดยคณะอาจารย์นิสิตศึกษา
ระดับปริญญาโทปริญญาตรีมาคิดเหมือนเป็นพี่เลี้ยงร่วมงาน เมื่อมีการผลิตผลงานวิจัยร่วมกัน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2547 : 3) ได้กำหนดหลักเกณฑ์อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ไว้ดังนี้

1. ช่วยเหลือ ให้อาจารย์ปรึกษา ปรึกษาและแนะนำ ปรับแก้ร่างเรื่องปัญหาการทำวิจัย หัวข้อวิทยานิพนธ์
และแบบดำเนินการวิจัย รวมทั้งการเตรียมเอกสารโครงร่างวิทยานิพนธ์
2. ช่วยหาแหล่งและหาแหล่งหรือปฏิบัติวิจัยของนักศึกษา
3. ให้ออกความคิดเห็น วิจารณ์ และอภิปรายผลงานวิจัยเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม
4. มีเวลาให้นักศึกษาพบอย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนนักศึกษาให้เข้าร่วม
กิจกรรมทางวิชาการต่างๆ ของสาขาวิชา เช่น การประชุมวิชาการ การสัมมนา หรือการส่ง
บทความวิชาการเพื่อการตีพิมพ์
5. ให้อาจารย์ช่วย ตรวจสอบ และวิจารณ์ร่างเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาโดยไม่ชักช้า
6. ดูแลสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาทำงานให้สำเร็จในเวลาที่
สมควร

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2548 : 27) ได้กำหนดภาระงานของ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยให้ทำหน้าที่ ตรวจสอบดูแลวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่าง
ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงกำหนดภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ว่า อาจารย์ประจำ 1
ท่าน จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5
คน แต่หากผลิตผลงานโดยมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่
ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2539 : 13) ได้กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไว้ดังนี้ (1) ได้ปริญญาเอก หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาของวิทยานิพนธ์หรือ
สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยชิ้นหนึ่งหรือมากกว่าที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ
เพื่อรับปริญญา หรือ (2) ได้รับปริญญาโท หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาของวิทยานิพนธ์หรือ
สาขาวิชาที่สัมพันธ์กันและดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือเป็นผู้
ชำนาญพิเศษในสาขาวิชาของวิทยานิพนธ์ที่ปรึกษาวิชาการรับรอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (2541 : 7) กำหนดคุณสมบัติอาจารย์ประจำบัณฑิตย
ศนาที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์และการศึกษานิตยสาร สำหรับผลิตผลงานระดับบัณฑิตย
ศนาบัณฑิต ปริญญาโทบัณฑิต และปริญญาเอกบัณฑิตบัณฑิตชั้นสูง คุณสมบัติดังนี้

1. มีวุฒิปริญญาคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีผลงานวิจัยตีพิมพ์นอกจากที่
เพื่อรับปริญญา หรือ
2. ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์หรือสูงกว่า หรือ
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญพิเศษที่คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาศึกษา
เห็นว่าเป็นเหมาะสม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2544 : 5) ได้กำหนดคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษา
 วิทยาลัยหรือการศึกษาศาสตร (Advisor) หมายถึง อาจารย์ประจำที่คณะส่งเสริมเพื่อให้ทำ
 หน้าที่พิจารณาโครงงานวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาศาสตร ให้คำแนะนำและควบคุมดูแลการทำ
 วิทยานิพนธ์หรือการศึกษาศาสตรของนักศึกษา ทั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยหรือการศึกษาศาสตร
 ต้องมีคุณสมบัติดังนี้ หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต ต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือ
 เกินกว่าในสาขาวิชาอื่น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า
 รองศาสตราจารย์ในสาขาวิชาในหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หลักสูตรปริญญาโทหรือปริญญาตรี
 ต้องเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเกินกว่าในสาขาวิชาในหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือดำรง
 ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชาอื่น ๆ หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน
 และเป็นผู้มีผลงานวิจัยที่มีชื่อส่วนหนึ่งของการศึกษา คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษารวม
 ในการควบคุมวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาศาสตร (20-253904) หมายถึง อาจารย์ประจำที่
 คุ้มครองคุณวุฒิภายนอกที่คณะส่งเสริมเพื่อให้ทำหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยหรือ
 การศึกษาศาสตรในการพิจารณาโครงงานวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาศาสตรรวมทั้งร่วมพิจารณา
 ส่วนแนะนำและควบคุมดูแลการทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาศาสตรของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2545 : 4) กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา
 วิทยาลัยในหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาตรีปริญญาเอก มีคุณสมบัติ ดังนี้ ได้รับปริญญาเอก
 หรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชาอื่น หรือ
 สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีความเชี่ยวชาญ หรือผลงานทางวิชาการด้านที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
 หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2547) กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ที่
 ปรึกษาวิทยาลัยบัณฑิตมี อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์หรือการศึกษานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาโท
 ต้องได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าและทำหน้าที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารอง
 ศาสตราจารย์ ในสาขาวิชาอื่นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัย
 ที่มีชื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัย สรุป
 ได้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยจะต้องเป็นอาจารย์ประจำ และมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่ารองศาส
 ตราจารย์หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชาอื่น ๆ หรือ
 สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และจะต้องมีผลงานวิจัยที่มีชื่อสืบจากงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการ
 การศึกษาที่อธิการบดีพิจารณา

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งและบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัย
 ที่กล่าวมาสามารถสรุป ได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในด้านวิชาการและ
 ด้านสังคมของทั้งหน้าที่ทั้งด้านบริหาร วิชาการ คือปรึกษา และร่วมกันดูแลภาค ดังนั้น
 ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยกับนักศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่ง และถึง

เปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละชั้นตอน และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ดี ควรให้ความสนใจถึงแนวปฏิบัติ กฎ ระเบียบ คำจ้งๆ เกี่ยวกับการทำงานวิจัย การเขียนวิทยานิพนธ์ ทั้งรูปแบบและข้อกำหนดที่ป่วง เพื่อให้สามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่ นักศึกษาของตน การไม่พยายามเขียนรู้วือกักตนเอง และให้คำแนะนำไปตามความเข้าใจของตนเอง มักสร้างปัญหาให้กับนักศึกษาของตนเองไม่ภายหลังเสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เนื่องด้วยการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระตามความเป็นจริงและความคาดหวังของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีนครินทร์ ยังไม่ปรากฏถึงการศึกษาวิจัย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ศึกษามลการวิจัยที่มีลักษณะซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา มีดังนี้

ศิริวิวัฒน์ คุณจักร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกตามความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จการศึกษาภายในสองปีการศึกษาและมากกว่าสองปีการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาค การศึกษาและ 5-6 ภาคการศึกษาประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัว นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์และปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ คือปัจจัยเกี่ยวกับตัว นิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์และปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ คือปัจจัยเกี่ยวกับตัว นิสิตที่ ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ (1) การอดมาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จหรือกลับไปทำงานควบคู่ กับทำวิทยานิพนธ์ (2) ความรู้ความสามารถของนิสิตในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะความสามารถใน การอ่านและเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเลือกเทคนิค การวิเคราะห์ทางสถิติ (3) ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล และ (4) อายุ ส่วนปัจจัยที่ช่วยสนับสนุน ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ (1) เวลาในการให้คำปรึกษาและการให้กำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษา (2) ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์และการบริหารเวลา (3) งบประมาณในการทำ วิทยานิพนธ์ (4) ผู้ช่วยในการทำวิทยานิพนธ์ที่ในลตอนการศึกษาต้นตัวเอกสามและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การตรวจคำผิดและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ (5) แหล่งข้อมูล (6) ความร่วมมือของกลุ่มตัวอย่าง (7) การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือ วิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ และ (8) ความถูกต้อง รวดเร็วและตรงต่อเวลาของผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

จิตรภาวรณ์ อุดตโม และคณะ (2541 : 80) ได้ศึกษา บทบาทนิเทศวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาภาควิชาค้นคว้าแบบอิสระไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำในการวิจัย ซึ่งนักศึกษา ต้องการทำวิจัยและรู้วิธีการวิจัยที่ดี ตลอดจนผู้บริหารที่ใช้บัณฑิตก็มีความเห็นและต้องการ

บุคคลากรที่รัฐวิสาหกิจพียงนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาหน่วยงานเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพโดยวิธีที่รวดเร็วทัน

พิกุล เตชะวางกุล (2541 - บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตเรียนโดย ไม่ได้พาประเด็นปัญหาการเขียนโครงการวิทยานิพนธ์พร้อมไปด้วย ไม่สามารถควบคุมตนเอง ได้ตามแผนที่วางเอาไว้ เกือบครึ่งร้อยละของนิสิตสูงในการทำงาน เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการจ้าง คพิมพ์งานและพิมพ์เอกสารครบถ้วนทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ส่วนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ คือ ขาดทักษะการเขียนความสำคัญและปัญหาต้องแก้ไข หลายครั้งไม่สอดคล้องกับวิธีเขียนรายงาน ฯลฯ ที่เหลือคือการขาดประสบการณ์จะเขียนได้ใช้เวลาหา ประเด็นปัญหามาก ขาดความรู้และประสบการณ์ในการสร้างและพัฒนามคอ์ดของนิสิตและ ผู้เชี่ยวชาญใช้เวลาในการตรวจสอบกับที่ปรึกษาผู้ที่มีประสบการณ์ ไม่ครบถ้วนเวลาที่ส่งไปใช้เวลาจน แลกลับในวันสุดท้ายหรือหลังเลิกเรียนทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ ขาดทักษะการเขียน และใช้โปรแกรมทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ คือ อาจารย์มีภาระงานมากไม่มีเวลาให้คำปรึกษา ส่วนนิสิตขาดกำลังใจกับ โครงการหลักสูตและข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยในระดับบัณฑิตศึกษา คือ นิสิตเกือบครึ่งร้อยละ กับการขาดความรู้ไปมาหาสู่กันก่อนจะทำวิทยานิพนธ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ การให้บริการของห้องสมุดและการให้บริการของนิสิตต่อวิทยานิพนธ์ หนังสือและเอกสาร ต่อเนื่องสม่ำเสมอ คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์ไม่เป็นปัจจุบันและมีค่าของเอกสารอ้างอิง ไม่ครบถ้วน

ศุภฉัตรณ์ สอนพาส และศศิธร ไทอินทร์ (2541 : 31) ได้ศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อการแนะนำ ความสุข และวิธีการปรึกษาของ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยในด้านคุณสมบัติเฉพาะบุคคลของ อาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ที่มีลักษณะความเป็นคนมีคุณธรรมและเมตตาธรรม เป็นผู้มี ประสบการณ์ในการเป็นประธานหรือกรรมการที่ปรึกษา และมีความประสบการณ์ในการวิจัยมา ก่อน พบว่าความพึงพอใจความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาชาวต่าง ไร่ ไหมากที่สุดคือ อาจารย์ที่สอนให้คำปรึกษา ค่าแนะนำเกี่ยวกับระเบียบวิธีที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ได้เป็นอย่างดี ทางด้านความสุขสัมพันธ์ของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งที่นักศึกษาคณะศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่มากที่สุด คือ อาจารย์ที่สอน เป็นผู้ปรึกษา ขณะนี้จึงมีความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและผู้อื่น รวมถึงศึกษาค้นคว้าวิจัยใช้คำพูดที่ เหมาะสมและสุภาพต่อตนเอง ทางด้านการวางแผนการติดตามการดำเนินของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัย ไหมากที่สุดคือ อาจารย์ที่สอนเป็นผู้มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน งานเชิงการแนะนำให้นักศึกษามีความสนใจและความสามารถ วางแผน การวิจัยส่วนหน้าได้ ด้าน การวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยมากที่สุดคือ อาจารย์ที่ทำการแนะนำในเรื่องที่ ตนเองมีความสนใจมากที่สุด

ปราชญ์ พงษ์จีน (2542 : 38) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาในท้องถิ่นของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมของนักศึกษาเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงได้น้อยกว่าบทบาทที่คาดหวังถึง 5 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา ด้านบุคลิกภาพ ด้านการให้ความช่วยเหลือนักศึกษา และด้านการพัฒนานักศึกษา เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน ด้านการพัฒนานักศึกษาได้ให้คำแนะนำว่า เกี่ยวกับการใช้เวลาดำเนินงานให้ประโยชน์ และส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และในด้านบุคลิกภาพอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงทุกเรื่อง สำหรับการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงนักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้ปฏิบัติดี การกำหนดวัน เวลาที่นักศึกษาจะพบได้ไว้ที่ห้องทำงาน ด้านการให้ความช่วยเหลือ นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ได้ช่วยเหลือปัญหาที่เกิดขึ้นที่หอพักในระหว่างศึกษา ไม่ได้ช่วยเหลือในการเข้าฝึกในมหาวิทยาลัย และไม่ได้ช่วยเหลือแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน

จันทโรบลวณ ปริชาเนตร (2548) ศึกษาบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระตามความเป็นจริงและคาดหวังของนักศึกษามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาส่วนใหญ่มองเห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระ ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงได้น้อยกว่าบทบาทที่นักศึกษาคาดหวังไว้ในด้านการกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าแบบอิสระ การพัฒนา รายงานแนวคิดในการวิจัย การพัฒนาโครงการเสนอขอทำวิจัย การขอขออนุมัติโครงการเสนอขอทำวิจัย การดำเนินการวิจัย การลดอุปสรรคเปลี่ยนงานวิจัยและการปรับเปลี่ยนงานวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยเมื่อพิจารณาในรายละเอียด นักศึกษาส่วนใหญ่มองเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงโดยได้แนะนำ นักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิจัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พูดคุยอย่างเปิดเผยในประเด็นต่าง ๆ ของการศึกษา กระตุ้นความคิของนักศึกษาเป็นระยะ ดำเนินการจัดสรรหัวข้อโครงร่างก่อนนำเสนอคณะกรรมการและปรับปรุงแก้ไขโครงร่างของนักศึกษาก่อนเสนอขอทำการศึกษา ช่วยสร้างความเป็นกันเองแก่นักศึกษาในการสอบถามการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งและแหล่งทางเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาวิทยานิพนธ์และเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเรื่องการให้ความรู้ เกี่ยวกับระเบียบวินัยและข้อบังคับต่าง ๆ ของการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้ประสบผลสำเร็จ

7. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์

จากทฤษฎีที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ของนักวิชาการและสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยยังไม่พบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากนัก ผู้วิจัยจึงขอสรุปองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ดังนี้

7.1 ความหมายของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ เป็นเอกสารวิชาการที่มีความสำคัญยิ่งในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากจะเป็นเอกสารรายงานผลการศึกษาวิจัยของนักศึกษานั้นแล้ว ยังเป็นเอกสารอ้างอิงทางวิชาการที่ทำให้เกิดความรู้รอบรู้และพัฒนาทางด้านวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง วิทยานิพนธ์เป็นเอกสารที่สะท้อนถึงคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งมีผู้รู้และนักวิชาการให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

กนกพร มณีโชติ (2537 : 8) ได้คำจำกัดความของวิทยานิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ หมายถึง "รายงานการค้นคว้าวิจัยที่ผลิตขึ้นบัณฑิตศึกษาแต่ละคนจะต้องทำนับเป็นงานสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาตามทาบบัณฑิต และดูขงูบัณฑิตปริมาณและคุณภาพสูงกว่าภาคินพนธ์"

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2548 : 1079) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิทยานิพนธ์ หมายถึงวิทยานิพนธ์ที่ผู้ใดสนใจของคณะหาตัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นวิจัยหรือพรรณนา ขยายความ โดยเน้นถึงส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อเสนอรับปริญญา

วิมล ธนะแก้ว (อ้างใน วลัยพร ศรีธีรวงษา, 2542 : 5) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ หรือปริญญาวิทยานิพนธ์ หมายถึง การเรียบเรียงเขียนผลงานจากการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยอย่างละเอียดประณีตตามแบบแผนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องที่ศึกษาวิจัย โดยได้รับความเห็นชอบอย่าง เป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านเงื่อนไขของหลักสูตรเพื่อเสนอขออนุมัติปริญญาตามทาบบัณฑิตและดูขงูบัณฑิต

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (มหาวิทยาดิยราชภัฏพระนคร, 2543 : 1) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ไว้ว่า เป็นรายงานการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแต่ละคนจะต้องทำ นับเป็นส่วนสำคัญซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักปริญญาตามทาบบัณฑิตและดูขงูบัณฑิต

พร พานถมหาราช (2545 : 9) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ หมายถึง ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบแบบแผนของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเรื่องที่ศึกษาวิจัย โดยได้รับความเห็นชอบอย่าง เป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านเงื่อนไขของหลักสูตรเพื่อเสนอขออนุมัติปริญญาตามทาบบัณฑิตและดูขงูบัณฑิต

จากคำจำกัดความของวิทยานิพนธ์ที่กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิทยานิพนธ์เป็น รายงานการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในเรื่องใด เรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้ง และมีระเบียบแบบแผน เป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยและศษุภักดิ์บัณฑิต ทั้งนี้เพื่อเป็นส่วนประกอบในการวัด ประเมินคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษา

7.2 ความสำคัญและความมุ่งหมายของการทำวิทยานิพนธ์ในระดับ บัณฑิตศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสำคัญและ ความมุ่งหมายของการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็น ไปใน ศึกษางานเดียวกันของประเทศ ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการค้นคว้าวิจัย และการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา

วิทยานิพนธ์ เป็นแค่สิ่งแสดงถึงผลงานการวิจัย ค้นคว้าค้นคว้าเรื่องที่ได้อธิบาย อนุมัติให้การศึกษาวิจัย การทำวิทยานิพนธ์มุ่งหวังให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถใน การแสดงความคิดได้อย่างชัดเจน ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ทั้งความคิดที่เป็นของตนเองและ ของผู้อื่นจากแหล่งที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา ได้แสดงความสามารถในการค้นหาและรวบรวมข้อมูล จากแหล่งวิชาการต่างๆ สามารถเลือกเฟ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังศึกษาอยู่จากข้อมูล ขยายเท็จจริงและความคิดที่ได้รวบรวมมาแล้วนำมาจัดระบบ จัดลำดับความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล แล้วเรียบเรียงถ้อยภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนตามรูปแบบการเรียบเรียงที่สถาบันกำหนดไว้ (สถาบันราชภัฏพระนคร, 2546 : 1)

สรุปได้ว่า การทำวิทยานิพนธ์ ในระดับบัณฑิตศึกษา มีความสำคัญและเป็น ความมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถหลายประการให้นักศึกษา โดยเฉพาะความสนใจใฝ่รู้ รวมทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง โดยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อให้นักศึกษา รู้จักคิดอย่างมีระเบียบ มีเหตุผลยิ่งกว่าที่ได้เรียนจากตำราเพียงอย่างเดียว ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถ ในการใช้ภาษา และสามารถรวบรวม เรียบเรียงความรู้ ความคิด ให้เป็นระเบียบ สามารถ หลัก เหตุผลวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นผลงานวิจัยค้นคว้าที่แสดงถึงความคิดริเริ่มเป็นเอกลักษณ์ของ นักศึกษา ซึ่งพึงมีความเพียรและความรับผิดชอบในการเลือกหัวข้อและการกำหนดขอบข่าย ของงานวิจัยใน

1.3 ความสำคัญของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

จากสภาพความจำเป็นของวิทยาลัยพณิชยการและสถาบันอุดมศึกษาได้
แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความสำคัญของการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย 3 ประการหลัก ได้แก่ ประการแรก มีความสำคัญ
ต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ประการที่สอง มีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของบุคลากร
วิชาการและวิชาชีพ และประการสุดท้าย มีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถ
ของครูที่วิทยาลัยพณิชยการ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยพณิชยการเป็น
ส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาที่ช่วยเสริมสร้างพื้นฐานในการศึกษา โดยเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เรียนคือศึกษาศาสตร์
และ ค. โดยถือเป็นวิชาบังคับของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จำเป็นต้องศึกษาทุกชั้นของมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษา
ตอนต้นวิทยาลัยพณิชยการ

2. ความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ
วิทยาลัยพณิชยการเป็นสถานศึกษาที่เน้นวิชาของมัธยมศึกษาในประเภทมัธยมศึกษาสาย ๆ ที่มีความรู้ทาง
วิชาการและวิชาชีพที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งมีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ
ที่นำไปใช้ในชีวิต
ประจำวัน ๆ และการพัฒนาวิชาชีพ และวิชาชีพ ดังนี้ (พริชา สมภักดิ์, 2543 : 10)

2.1 การสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ จากวิทยาลัยพณิชยการที่
ดำเนินการเป็นแบบสหวิทยาการ คือการนำเนื้อหาวิชาที่ต่าง ๆ มาบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.2 การที่ผู้เรียนได้เรียนแบบสหวิทยาการในชั้นเรียนวิชาอื่น ๆ วิทยาลัยพณิชยการ
สามารถที่จะจัดดำเนินการที่ผู้เรียนได้เรียนแบบสหวิทยาการในชั้นเรียนวิชาอื่น ๆ

3. ความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถของครูที่วิทยาลัยพณิชยการ
และสถานศึกษาอื่น ๆ วิทยาลัยพณิชยการเป็นแหล่งสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถในการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษา
ในชั้นมัธยมศึกษา และวิชาชีพของครูมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จากผู้เรียนที่วิทยาลัยพณิชยการ
มีความรู้ ความสามารถในชั้นมัธยมศึกษาและวิชาชีพในประเภทมัธยมศึกษาสาย ๆ ที่มีความรู้ทางวิชาการ
วิทยาลัยพณิชยการเป็นแหล่งสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถของครูที่วิทยาลัยพณิชยการ
และสถานศึกษาอื่น ๆ จากชั้น และจากผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษา
ความจำเป็นของครู ความจำเป็น

1.4 การนำผลสัมฤทธิ์ของวิทยาลัยพณิชยการ

ผลสัมฤทธิ์ของวิทยาลัยพณิชยการ (2543 : 5 -12) ได้มีความหมายของการ
การนำผลสัมฤทธิ์ของวิทยาลัยพณิชยการมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาและในการศึกษาและในการศึกษา
ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและมัธยมศึกษาสาย ๆ จากผลการเรียน
ของผู้เรียนที่วิทยาลัยพณิชยการเป็นแหล่งสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถของครูที่วิทยาลัยพณิชยการ
และสถานศึกษาอื่น ๆ จากชั้น และจากผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในชั้นเรียนมัธยมศึกษา
ความจำเป็นของครู ความจำเป็น

วิทยานิพนธ์ซึ่งจะสามารถพัฒนาคนให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถมากขึ้น ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์สามารถแยกเป็น 4 หัวข้อ คือ หลักการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์รูปแบบแนวปฏิบัติการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้ง 4 หัวข้อ มีดังต่อไปนี้

7.5 หลักการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

กระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นรูปแบบของการเรียนการสอนซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนักศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความถนัด ความต้องการและจุดมุ่งหมายในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ฮาจกต่างได้ว่า กระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แม้จะมีหลักการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ศาสตราจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่อาจใช้รูปแบบเดียวกันในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในแต่ละคนจำเป็นต้องใช้รูปแบบที่แตกต่างกันและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละคน

กระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ เริ่มจากการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์การบริหารงานการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ การติดตามกำกับการทำวิทยานิพนธ์ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ การให้คำปรึกษาในการพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ และการพิจารณาประเมินผลการให้คำปรึกษาเพื่อใช้ในการแต่งตั้งอาจารย์ปรึกษาในชั้นต้นของกระบวนการดำเนินการตามวงจรต่อไป การดำเนินการทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นสิ่งที่จะต้องกระทำต่อเนื่องกันไปเป็นวงจร เมื่อครบวงจรผลรวบรวบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาได้สมบูรณ์ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาและมีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ความชำนาญในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์เพิ่มขึ้นในการให้คำปรึกษานักศึกษาวิทยานิพนธ์ ขั้นตอนที่สำคัญและเป็นหัวใจของการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์คือ การติดตามกำกับการทำวิทยานิพนธ์ เพราะเป็นขั้นตอนสำคัญที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์และวิธีการต่าง ๆ ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

7.6 ปัจจัยในการจำแนกการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จ

ศิริวิทย์ คุณจักร (2539) กล่าวว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จระหว่างนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา และ 5-6 ภาคการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ และปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่

1.1 การตามาศึกษาต่อจนทำวิทยานิพนธ์สำเร็จหรือกลับไปทำงานควบคู่กันทำวิทยานิพนธ์

1.2 ความรู้ความสามารถของนิสิตในบางส่วน ๆ โดยเฉพาะความสามารถ
ในภาษาถิ่นเขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์
ทางสถิติ

1.3 ลักษณะนิสัยส่วนบุคคลและกาย

2. ปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ เวลาในการให้คำปรึกษา
และการให้กำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษา ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยในการทำ
วิทยานิพนธ์ซึ่งมีคุณสมบัติด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ การตรวจคำผิดและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ แหล่งข้อมูล ความร่วมมือของคณาจารย์
ตัวอย่าง การใช้เวลาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ และความถูกต้อง รวดเร็ว
และตรงต่อเวลาของผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สามารถจำแนกการทำวิทยานิพนธ์ส่วนวิจัยที่ถ่วง
น้ำหนักสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่จำแนกการทำวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่
เกี่ยวกับตัวนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะความรู้ความสามารถของนักศึกษาในบางส่วน ๆ
ทางวิชาการลักษณะนิสัยส่วนตัว และปัจจัยที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษา
ความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์และการให้เวลา งบประมาณในการทำวิทยานิพนธ์

7.7 กระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์

1. การเลือกปัญหาที่จะทำวิจัย ผู้วิจัยควรพิจารณาให้ระมัดรอบและทำความเข้าใจ
เข้าใจ กับความกับปัญหาที่เลือกมาทำวิจัยให้ชัดเจน ดังที่บุญเรือง ขจรศิลป์ (2533 : 19 - 20)
กล่าวถึงการศึกษาปัญหาและกำหนดขอบเขตของปัญหาไว้ว่า การตระหนักถึงปัญหา
เป็นการยอมรับสำนึกว่าเราจะทำวิจัยเรื่องอะไร และการกำหนดขอบเขตเมื่อได้ปัญหาที่จะทำ
การวิจัยแล้วจะช่วยให้ผู้วิจัย วางแผนการรวบรวมวัสดุช่วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม วัตถุประสงค์
ต่าง ๆ ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง วัสดุสถิติที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการแปลผล
นอกจากนี้ วิชา ศรีโพธิ์โรจน์ (2531 : 48) รวีวรรณ ชินะพระภูก (2533 : 1) และ George
(1975 : 11) ได้มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การเลือกปัญหาการทำวิจัยควรเป็นปัญหาที่ผู้วิจัย
สนใจมากที่สุดมีคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้คือ ประโยชน์ มีความชัดเจน มีความกว้างขวางเพียงพอที่จะทำ
การวิจัย ไม่ซ้ำซ้อน หรือสืบสวน มีแหล่งวิชาการ อุปกรณ์ที่เชื่อถือต่อการวิจัยรวมทั้งได้รับความ
ร่วมมือจากทุกฝ่าย และเป็นปัญหาที่ไม่เกินความสามารถของผู้วิจัยที่เฉพาะค่าสนใจงานกำลัง
ความรู้ ความสามารถ เวลา ตลอดจนงบประมาณที่มีอยู่

2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัย นพพร พานิชสุข (2532 : 10) อุทุมพร
จามภรณ์ (2533 : 6) Edward (1983 : 332) และ Wilson (1981 : 50) มีความเห็นตรงกันว่า
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเป็นพื้นฐานในการทำวิจัยเสมอ เพราะจะทำให้
ผู้วิจัยทราบว่าใครทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้วิจัยสนใจอยู่บ้าง หรือความรู้ที่ใดเป็นอย่างไร ตลอดจนหาว่ามีวิธี
การศึกษาดังกล่าวไว้ ซึ่งมีผู้วิจัยต้องรู้จักและควรรวบรวมเก็บไว้ด้วย สำหรับ บทความ และผลงานการวิจัยที่

เป็นการส่งเสริมสุขภาพ ศึกษาค่า และพยายามในการศึกษาหาสาเหตุของโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้ยาฆ่าแมลงที่
อันตราย ซึ่งของสารพิษออกฤทธิ์เฉียบ การระคายเคืองต่อมือ การหายใจเอาพิษที่ปล่อย และยังมีสารพิษตก
ค้างในภาชนะที่รับประทานการฉีด

3. โดยผู้ประกอบการและสมาชิกฐานในการฉีด การเขียนวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ศึกษาค้นคว้า
เอกสาร (2534 : 381-382) ให้เห็นแนวข้อในการเขียนวัตถุประสงค์ว่าต้องมีความชัดเจน ใช้
ภาษาที่รัดกุม มีความเฉพาะเจาะจงและต้องสอดคล้องกับรูปแบบของการฉีด สอดคล้องกับข้อมูล
สถิติ ประชุมรายชื่อ (2533 : 86) ได้ความเห็นว่าสมาชิกฐานที่ชัดเจนจะเป็นข้อดีของการดำเนินงาน
ความสัมพันธภาพระหว่างผู้ปฏิบัติงาน คือมีความชัดเจนและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้

4. นิยามศัพท์และขอบเขตของการฉีด การให้ความหมายของคำต่าง ๆ เพื่อช่วย
ให้ผู้ดำเนินการและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจตรงกันมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน คือความหมายของคำที่ใช้
ความที่ชัดเจนและควรอยู่ในความหมายเชิงปฏิบัติการ ส่วนขอบเขตของการฉีดที่นิยาม
ปัญหากรม (2534 : 48) กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบไม่ควรมีปัญหาที่แก้ยากเกินไป จำควร
เข้าใจ ละเอียดถี่ถ้วนบางส่วน ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ที่จะได้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินการ
ฉีดและผู้ที่รับผิดชอบการฉีดไม่ใช้

5. การวางแผนการฉีดและกำหนดระยะเวลาฉีดการฉีด ศึกษาค้นคว้า (2541)
กล่าวว่าผู้ฉีดต้องมีการเตรียมการที่ดีทุกสิ่งอย่างและสามารถสังเกตการณ์ของสิ่งที่จะศึกษา เพราะถ้าผู้ฉีด
เลือกกรณีการฉีดที่ไม่ถูกต้องจะทำให้ได้ข้อมูลที่ผิดพลาดไม่ได้ถูกต้องเพราะปัญหาการฉีดบาง
กรณีอาจต้องใช้เวลาในการฉีดหลายครั้ง บางกรณีต้องใช้เวลาในการฉีดหลายครั้ง ดังนั้นการกำหนดระยะเวลา
ฉีดที่แน่นอนเป็นสิ่งจำเป็นของการฉีด

6. การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการฉีดในการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้นผู้พัฒนา
การงาน (2533 : 88-89) กล่าวว่า ผู้ฉีดจำเป็นต้องมีใจที่มุ่งสู่ผู้ปฏิบัติงานที่ศึกษาและ
ดำเนินการที่เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการฉีดต้องมีความรู้เกี่ยวกับประชากรทั้งหมดเป็นอย่างดีและ
ต้องดำเนินการฉีดที่เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ง่ายหรือสะดวกและใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสม คือ
ไม่ยุ่งยากไม่จนหรือยุ่งยากซึ่งมีความเหมาะสมและง่ายต่อการฉีดได้จึงใช้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความ
จำเป็นเพราะจะทำให้มีแบบแผนมาก ดังนั้นผู้ฉีดจะต้องมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมและต้องมีการดูแล
ตัวอย่างอย่างดีเยี่ยม รวมทั้งวิธีการและขั้นตอนการดูแลตัวอย่างและการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่
ถูกต้องเหมาะสม

7. การสร้างผลใจของสื่อในการสนับสนุนการฉีด การศึกษาของกรมศึกษา
การงาน (2533 : 89) กล่าวว่าผู้ฉีดจำเป็นต้องสร้างผลใจของสื่อการสนับสนุน
ซึ่งเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นผู้ฉีดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสื่อในการสร้างผลใจของสื่อ ผู้ฉีดต้องสามารถ
ออกแบบการฉีดที่รัดกุมและสามารถดูแลตัวอย่างได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบ
ความเหมาะสมในการสร้างผลใจของสื่อในการสนับสนุนการฉีดไม่ควรมีข้อผิดพลาด การศึกษาของ
การสนับสนุน การดำเนินงานของกรมศึกษา และวิธี แบบทดสอบ เป็นดังนี้

8. การเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล พิภุส เอกวารวาท (2541) ผู้วิจัยจะเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ใดดีถูกต้องนั้น จะต้องเข้าใจถึงประเภทของข้อมูลแต่ละชนิด และทราบข้อบกพร่องเบื้องต้นของการใช้

9. การเขียนรายงานการวิจัย พิภุส เอกวารวาท (2541) ผู้วิจัยต้องนำเสนอข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยและต้องคำนึงผู้ใช้ข้อมูลหรือผู้อ่านด้วยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงข้อสรุป

7.9 ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์

พิภุส เอกวารวาท (2541) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า มีปัญหาหลายประเด็นต่อไปนี้

1. ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ นิสิตเขียนโดยไม่ได้หาประเด็นปัญหาการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์พร้อมไปด้วย ไม่สามารถควบคุมตนเองให้ทำตามแผนที่วางเอาไว้ เหนื่อยและวิตกกังวลสูงในการทำงาน เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการจ้างพิมพ์งาน และต้องดูแลครอบครัวทำไม่ได้ไม่มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ คือ ขาดทักษะการเขียนความสำคัญของปัญหา ต้องแก้ไขหลายครั้งและต้องรอให้เขียนรายวิชาต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดครบก่อนจึงจะเขียนวิทยานิพนธ์ได้ ใช้เวลาหาประเด็นปัญหานั้น ภาคครมรัฐและประสบการณ์ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญใช้เวลาในการตรวจงานนาน เก็บข้อมูลได้กลับมากำหนดสร้างและพัฒนาเครื่องมือและผู้เชี่ยวชาญใช้เวลาในการตรวจงานนาน เก็บข้อมูลได้กลับมากำหนดมีครบจำนวนที่ส่งไป ใช้เวลานานไป และเก็บในวันหยุดหรือหลังเลิกเรียนทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ ขาดทักษะการเขียนและใช้โปรแกรมทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ อาจารย์มีการระวณมากไม่มีเวลาให้คำปรึกษา

3. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างหลักสูตรและข้อกำหนดของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คือ นิสิตเครียดและวิตกกังวลกลัวสอบประมวลความรู้ไม่ผ่านก่อนที่จะทำวิทยานิพนธ์ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของห้องสมุดและการให้บริการของบัณฑิตวิทยาลัยคือ หนังสือและเอกสารต่าง ๆ มีจำนวนน้อย ผู้มีเอกการเขียนวิทยานิพนธ์ไม่เป็นปัจจุบัน และมีตัวอย่างอ้างอิงไม่ครบถ้วน

พร พรหมเพียรราช (2545 : 165 - 168) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาในภาพรวม

1. นักศึกษามีความเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ การปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปในช่วงแรก และเร่งทำวิทยานิพนธ์ในช่วงท้าย การไม่มีเวลาเพียงพอในการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ หรือสื่อที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ มีความ

วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดป่าโมกข์ให้สอดคล้องกับโครงสร้างวิทยาลัยพระปริยัติธรรม ซึ่งกำหนดแผนการศึกษา และระยะเวลาที่นักศึกษาต้องใช้เวลาจำพวก

2. ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมปัญหาได้แก่ การใช้ภาษาผิดจุดมุ่งในการอ่าน เขียน ตลอดจนข้อผิดพลาดด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาไม่เพียงพอสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ การพาดพิงชื่อในการทำวิทยานิพนธ์ หน่วยงาน และเมื่อสามารถบรรณวิชาในหลักฐาณนิยามกันไป และการเก็บรวบรวมข้อมูลทำได้อาจ ค่อนข้าง ระยะเวลาหรือมีช่วงเวลาเฉพาะ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง

3. ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในภาพรวมแล้ว นักศึกษามองว่า ไม่มีปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนั้นนักศึกษายังมีความพอใจในการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับมาก

4. ปัญหาด้านแหล่งค้นคว้าภายในมหาวิทยาลัยในภาพรวมแล้ว ความไม่เพียงพอของจำนวนหนังสือ ตำรา วารสาร ภาษาอังกฤษ หนังสืออ้างอิงภาษาต่างประเทศ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย เป็นปัญหาในระดับมาก ความไม่เพียงพอของจำนวนหนังสือและวารสารในการศึกษาค้นคว้าและไม่ทราบแหล่งสืบค้นข้อมูลจากระบบ ออนไลน์ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง

5. ปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์ พัดลมปรับอากาศ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ส่วนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดลองหรือวิเคราะห์ข้อมูลไม่เพียงพอในหน่วยงานวิจัยไม่มีในสาขา และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทดลองหรือวิเคราะห์ข้อมูลไม่มีอยู่ในคณะเป็นปัญหาในระดับน้อยถึงปานกลาง

6. ปัญหาในด้านอื่นนอกเหนือจากเรื่อง ขาดเงินค่า และปัญหาอื่น ๆ ในภาพรวมแล้ว นักศึกษามองว่าความไม่รู้อื่นๆ เกี่ยวกับขั้นตอน ในการขอทำวิทยานิพนธ์ (ภาคการศึกษาและ ๑ ครั้ง) ความไม่ชัดเจนของคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และความไม่เข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการลงทะเบียน ในการขอขออนุญาตสอบข้อสอบ สอบประมวลความรู้ เป็นปัญหาในระดับน้อยถึงปานกลาง

พัฒนา จันทนา (2547) ได้ศึกษาถึงปัญหาการเรียนโครงสร้างวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าแบบอิสระของนักศึกษาปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า

1. ปัญหาการค้นคว้าโครงสร้างวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าแบบอิสระ นักศึกษาประสบปัญหาปานกลางสาขาสถาปัตยกรรม คือ การเขียนชื่อหัวข้อภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้สื่อความหมายได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกัน การตั้งชื่อหัวข้อให้มีชื่อเฉพาะตรงกับปัญหาประเด็นหลัก และวัตถุประสงค์ รวมถึงให้สื่อความหมายได้ชัดเจน กระชับ ไม่สั้นไม่ยาวเกินไป

2. ปัญหาการเข้าถึงความเป็นมาตรฐานและความสำคัญของปัญหา นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลางหรือการเขียนข้อเท็จจริงและหลักการในการเขียนความเรียงหรือปัญหาในแง่ของการเขียนและองค์ความรู้พื้นฐานความรู้ ทักษะการ และวิธีคิดเชิงวิเคราะหปัญหาที่ศึกษาวิจัย

3. ปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์ นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลาง คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่มุ่งหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และมุ่งหารูปแบบหรือพัฒนาถึงที่ต่อการศึกษาวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ให้ชัดเจน ตรงเป้าหมาย และมุ่งเน้นเฉพาะที่ตรงระหว่างสิ่งที่ต้องการศึกษาวิจัย การเรียงลำดับความสำคัญก่อน - หลัง ของวัตถุประสงค์

4. ปัญหาการกำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลาง คือ การวางกรอบขอบเขตของการศึกษาวิจัย ให้ตรงกับประเด็นที่ต่อการศึกษา การระบุขอบเขตของเนื้อหาในแนวคิด และขอบเขตของประชากร การแบ่งกลุ่มขอบเขตของการศึกษาวิจัยให้ชัดเจนและเจาะจง การจับใจรวมปัญหาให้อยู่ในขอบเขตของตัวแปรที่ต่อการศึกษา เช่น กลุ่มประชากร และเนื้อหาของการศึกษาวิจัย

5. ปัญหาการเขียนประวัติย่อที่กล่าวถึงที่มา นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลาง คือ การเขียนประวัติย่อที่กล่าวถึงที่มาที่ไปซึ่งในแง่ขององค์ความรู้ที่ได้และการนำไปใช้ ประโยชน์รวมถึงการหาเหตุผลที่สนับสนุนการศึกษาวิจัย

6. ปัญหาการเขียนนิยามศัพท์ นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลาง คือ การเขียนนิยาม ความหมายของศัพท์ที่ใช้เป็นไปอย่างเหมาะสมที่ใช้ในการศึกษาวิจัย การใช้คำนิยามไม่สามารถที่จะมีข้อจำกัดที่ขยายความหรือตีความไม่ได้

7. ปัญหาการเขียนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลางสามารถกล่าวถึงได้ คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีศึกษาหาจาก ปรึกษา และรายละเอียดของขั้นตอนวิธีที่เกี่ยวข้องที่ต่อการศึกษา การกำหนดหัวข้อและประเด็นที่สนใจที่สนใจในเอกสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่เข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ต่อเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การขาดแหล่งสำหรับศึกษาสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากการใช้ตัวชี้แจงของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกล่าวถึงได้

8. ปัญหาการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาประสบปัญหาผ่านกลางสามารถกล่าวถึงได้ คือ การหาความถูกต้องวิธีในการเลือกกลุ่มตัวอย่างและความแตกต่างระหว่างวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละแบบ การกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างและความแตกต่างระหว่างวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละแบบ การกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่สนใจในการศึกษาวิจัยที่สนใจได้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะศึกษาวิจัย

9. ปัญหาการกำหนดและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย นักศึกษา
ประสงค์ปัญหาว่าตนเองคิด การมีสื่อใช้เองมีข้อดีข้อเสียอย่างไร ประโยชน์และปมด้อย
ที่จะศึกษาวิจัย การกำหนดเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย การใช้
ภาษาสำหรับปริมาณสัมฤทธิ์ผลของเครื่องมือ การเขียนขั้นตอนการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย

10. ปัญหาการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล นักศึกษาประสงค์ปัญหาว่าตนเอง
คิด การกำหนดขั้นตอนและการเขียนแบบมีขั้นตอนไว้ในตอนของการดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูล

11. ปัญหาในการกำหนดวิธีการตรวจสอบและแปลผล นักศึกษาประสงค์ปัญหา
ว่าตนเองคิด การเขียนอธิบายวิธีการแปลข้อมูล การระบุวิธีการจัดการเกี่ยวกับข้อมูลที่เก็บ
รวบรวมได้และสำหรับปัญหาการเขียนแผนดำเนินการศึกษาวิจัย นักศึกษาประสงค์ปัญหาว่า
ตนเองคิดว่าสิ่งใด คือ การแปลค่าที่ได้จากการดำเนินการศึกษาวิจัยภายใน ๑ ปี และ
การกำหนดตัวชี้วัดของรายการที่คือของการดำเนินการศึกษาวิจัยในแต่ละช่วงเวลา

จากผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาการดำเนินงานที่นักศึกษาสามารถระบุได้ว่าเป็นปัญหา
การดำเนินงานที่ตนเองพบได้ในกระบวนการดำเนินงานที่ทุกชั้นตอน นับตั้งแต่การที่นักศึกษา
ไม่ได้มีการเตรียมตัวให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการและวิจัยที่เพียงพอสำหรับการทำ
วิจัยที่ดำเนินงานที่ตัวเองทำ ชั้นตอนที่ ๖ มีปัญหาตามที่ผู้คิด การเสนอตัวชี้วัดและโครงสร้าง
วิทยานิพนธ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่องานวิจัยและการดำเนินการทำวิจัย การประเมินผล
ผลการวิจัย การเขียนรายงาน การเขียนวิทยานิพนธ์ และการประเมินผลวิทยานิพนธ์

7.10 บทเรียนการพัฒนาวิชาการนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระบบการพัฒนาวิชาการนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
/ศรีสะเกษ พบว่า ระบบการพัฒนาวิชาการนิพนธ์จะเริ่มต้นจากกรณีที่นักศึกษาระดับ
ศึกษานิพนธ์ระดับปริญญาตรี เพื่อดำเนินการที่ตนเองทำวิทยานิพนธ์ โดยการใช้สารสนเทศจาก
แหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และนำไปปรึกษาในอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อนักศึกษ
เสนอตัวชี้วัดวิทยานิพนธ์ให้แล้ว จากนั้นเสนอชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปรึกษาชื่ออาจารย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยมีการประชุมหารือกับวิทยานิพนธ์ที่ได้มีการอนุมัติแล้ว
จากนั้นนักศึกษาระดับปริญญาตรีดำเนินการจัดทำโครงวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย

- 1. ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษานำ
- 2. ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์
- 3. บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
จุดมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4. บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๓ ตอน ๒ ตอนคือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

5. บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการทดลองการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล บรรณานุกรม และชีวประวัติของมือการวิจัย

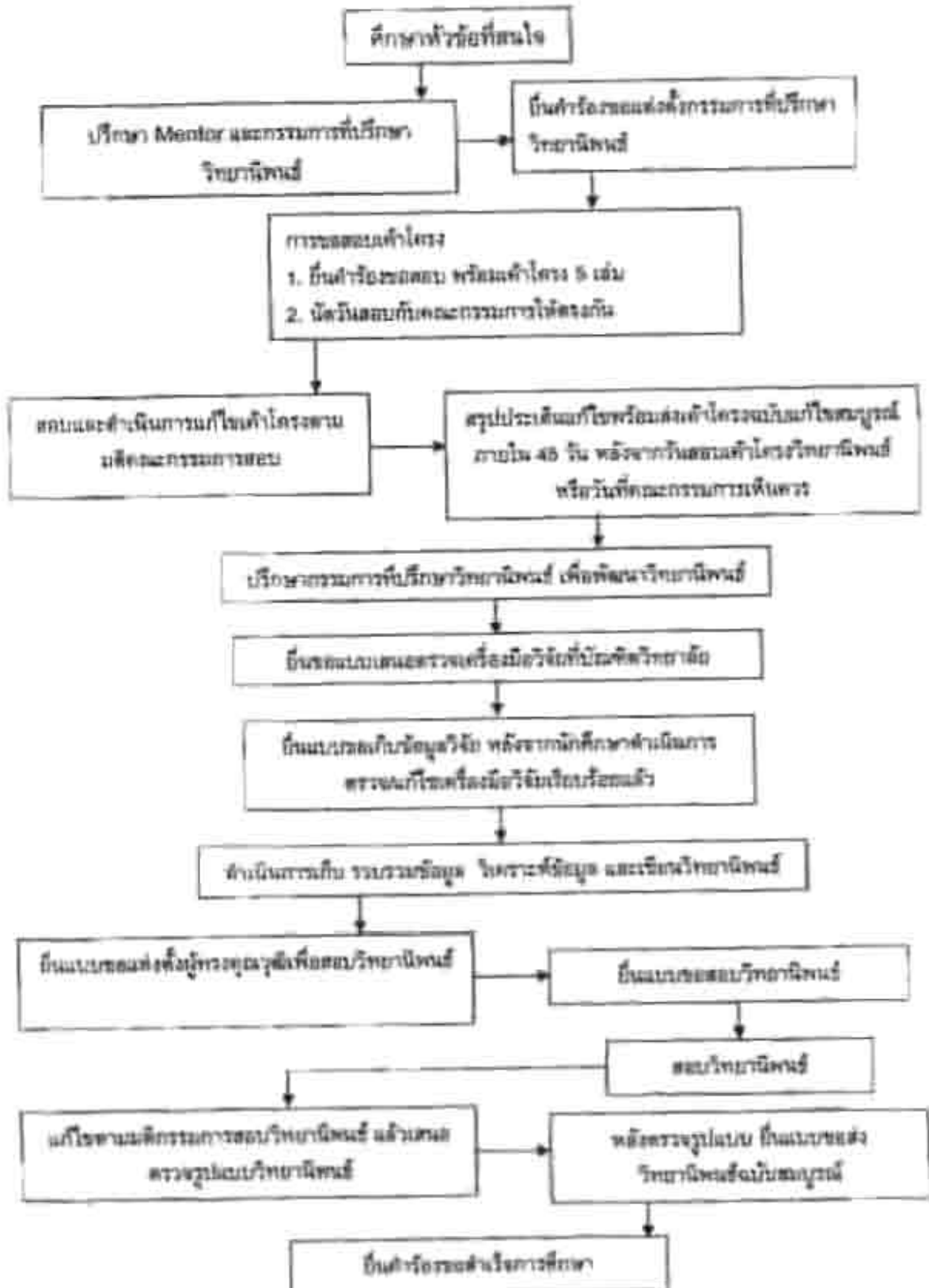
จากนั้นนักศึกษาคงต้องดำเนินการตรวจสอบค่าใช้จ่ายวิทยานิพนธ์ โดยการยื่นคำร้องขอสอบ หรือขอแต่งตั้งกรรมการสอบ กำหนดวันสอบ และส่งค่าใช้จ่ายวิทยานิพนธ์ 5 แสน เมื่อคณะกรรมการสอบค่าใช้จ่ายวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเสร็จแล้ว นักศึกษาจะต้องดำเนินการปรับบัญชีค่าใช้จ่ายวิทยานิพนธ์ตามข้อคณะกรรมการสอบ ภายในวันที่คณะกรรมการสอบกำหนด จากนั้นนักศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาวิทยานิพนธ์และ มีการรายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนิทานศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก โดยการศึกษาวิทยานิพนธ์ที่ปรึกษาและกรรมการร่วมอย่างสม่ำเสมอ นำข้อร้องเรียนหรือข้อสงสัยมาแจ้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนนิทานกับบรรณานุกรมและดำเนินการสุดท้าย

6. บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ๒ ส่วนวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลของผลการวิจัย

7. บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย

ผลรวมนักศึกษาที่พัฒนาวิทยานิพนธ์ได้สมบูรณ์แล้ว ให้ยื่นคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อมีนักศึกษาสอบวิทยานิพนธ์แล้วให้นักศึกษาที่ขอปรับวิทยานิพนธ์สามารถขอคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และนักวิจัยได้แจ้งสมบูรณ์และส่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการ นักศึกษาที่มีความประสงค์จะขอปรับวิทยานิพนธ์ จะต้องนำเอกสารขอปรับวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาขอปรับหรือผ่านคณะกรรมการเป็นส่วนตัวในการประชุมขึ้นมา ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจให้นักศึกษาเป็นคำร้องขอปรับวิทยานิพนธ์ต่อไป

ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ชณิษฐา ทองสถิตี (2537) พบว่าสำนักงานท้าวหัวข้อของวิทยานิพนธ์มีปัญหาเป็นลำดับ 1 ในเรื่องความรู้ของภาษา ต่างประเทศเป็นอุปสรรคในการอ่านสำนวนและตีความท้าวหัวข้อ

ศิริรัตน์ กุณฉัตร (2539 : 140) ใ้ก้กล่าวว่า ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ความสามารถในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทักษะการเขียนภาษาไทย ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับใน 4 ภาคการศึกษา จะมีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ โดยเฉพาะปัญหาในการอ่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษและปัญหาในการเขียนภาษาไทย

ศุภศิออน อิมโพธิ์ (2539 : 183) กล่าวว่ นักศึกษามีปัญหาในเรื่องการเขียนและการเขียนเรื่อง ทั้งนี้ถ้ายจะเขียนไปได้อ่านเป็นการเขียนงานวิจัยครั้งแรก ทำให้ยังขาดประสบการณ์จึงพยายามฝึกเขียนและอ่านหลายๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความชำนาญ

สายรุ้ง แอมมิ่ง (2540 : 48) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่อาจทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์คือ นักศึกษารขาดการวางแผน ในการดำเนินการวิจัย ขาดความรู้ในเรื่องที่ทำวิจัย จึงเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่ได้และเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์ไม่เป็น มีปัญหาในการบริหารเวลาและปัญหาความสามารถในการสร้างเครื่องมือ สำหรับปัจจัยที่จำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ในด้านองค์ประกอบสำคัญลักษณะของนักศึกษา ได้แก่ความรู้ ความสามารถในการวิจัย การหาศึกษาผลงานสำเร็จการศึกษาและลักษณะนิสัยที่เมื่อส่งการทำวิทยานิพนธ์

ไพศาล จริตพงษ์ (2541 : 69) ได้สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านประสบการณ์ทางวิชาการของนักศึกษาว่า ปัญหาเรื่องความสามารถในการอภิปรายผลและเสนอผลการวิจัยเป็นปัญหาระดับมาก รองลงมาคือ ความสามารถด้านหลักภาษาและการใช้ภาษาอังกฤษ ส่วนเรื่องความสามารถในการวางแผนสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร และเรื่องความสามารถในการกำหนดขอบเขตประชากรเป็นปัญหาลดอยู่ในระดับที่ 3

จิระศักดิ์ บุชรบวรณี (2546 : 56) ได้สรุปในเรื่องเดียวกันนี้ว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นปัญหาระดับมากรองลงมาคือ ความสามารถในการสร้างเครื่องมือและความสามารถในการเขียนหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์ตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องเริ่มต้นจากศึกษาปัญหาการวิจัย พบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อถึนถึนเอกสารวิจัย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้มีความก้าวหน้าด้านการวิจัยให้บรรลุผลสำเร็จในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

8. การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

8.1 แนวคิดของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เป็นการวิเคราะห์ถดถอยประเภทหนึ่งสำหรับการวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหรือตัวแปรอิสระที่ทำให้เกิดความแปรปรวนแบบไบนารี (สองค่า) ต่างจากการวิเคราะห์ถดถอยปกติ คือ ใช้กับการวิเคราะห์เมื่อตัวแปรตามมีลักษณะเป็น *categorical* หรือตัวแปรตามที่เป็นผลลัพธ์เพียง 2 ค่า โดยอาศัยหลักการของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้น แต่มีการแปลงความหมายสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แตกต่างออกไป โดยต้องแปลความหมายในรูปของอัตราส่วนคี่ (odds ratio) และโมเดลถดถอยโลจิสติกสามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำนวน (categorical analysis) ได้เป็นอย่างดี การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) นี้ ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวแปรตามและค่าความคลาดเคลื่อนที่ต้องมีการแจกแจงแบบปกติ ไม่มีข้อกำหนดของความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม แต่อย่างไรก็ตามต้องมีความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็น *Continuous* กับค่า $\logit$ นอกจากนี้ การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) ยังสามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกระยะการวัด โดยสรุปแล้ว แนวคิดในการวิเคราะห์ถดถอยเมื่อตัวแปรตามเป็น *categorical* มี 3 ประการ ได้แก่

1. จะต้องแปลงค่าผลลัพธ์เป็นเวกเตอร์ของสมการถดถอยให้คู่ระหว่าง 0 ถึง 1 ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้โมเดลการถดถอยแบบโลจิสติก
2. การแจกแจงความคลาดเคลื่อนต้องเป็นแบบ *binomial* ซึ่งจะเป็นการแจกแจงทวินามที่มีพื้นฐานในการวิเคราะห์ต่อไป
3. หลักการอื่นๆ ของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นสามารถใช้กับการถดถอยโลจิสติกได้

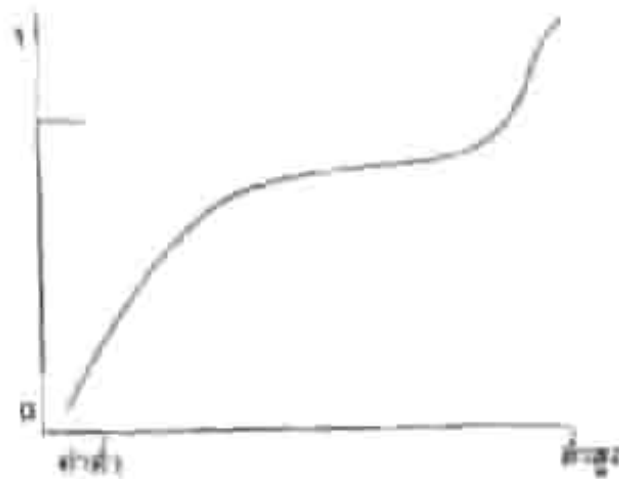
8.2 ข้ออุปสรรคของการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) มีข้ออุปสรรคที่ค่อนข้างยากที่จะหาข้อสรุปที่ชัดเจนได้หรือไม่ หรือมีข้อจำกัดเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยค่าพารามิเตอร์ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรตามตัวที่สมมติการวิเคราะห์ทุกกรณีนั้น ๆ ทำให้ทราบเหตุผลของการเกิดเหตุการณ์นั้นหรือไม่เกิดเหตุการณ์นั้น เช่น ค่าโมเดลที่มีค่าทำนายในภาคปฏิบัตินั้นบางส่วนมีค่าทำนายในภาคเอกชน หรือค่าโมเดลบางประเภทสนใจในการศึกษาเฉพาะที่ค่าพารามิเตอร์ที่บางประเภทสนใจในการศึกษาหลัก เมื่อกำหนด เป็นต้น การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) จะทำให้ทราบถึงสาเหตุใดที่แปรผันตามสาเหตุที่จะเกิดขึ้นในกรณีการวิเคราะห์ตัวแปรตามที่ปรากฏเป็นข้อมูลสำหรับวิเคราะห์กรณีของ 2 ส่วนเท่านั้นคือ ใช่ (Yes) หรือ ไม่ใช่ (No)

3.3 โมเดลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

เมื่อตัวแปรตามหรือตัวแปรภยันต์ (Y) มีลักษณะเป็นทวิภาค เช่น เกิดเหตุการณ์ (Y = 1) หรือไม่เกิดเหตุการณ์ (Y = 0) ตัวแปรภยันต์ (Y) จะมีรูปแบบความสัมพันธ์กับตัวแปรทำนาย (Xs) ด้วยฟังก์ชันโลจิสติก ซึ่งเป็นฟังก์ชันความสัมพันธ์ที่ระหว่งตัวแปรรูปคล้ายตัว S ดังภาพ

ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์
(Y Dependent variable)

ตัวแปรทำนาย (X Predictor variable)

ภาพประกอบ 3 ฟังก์ชันโลจิสติก (Logistic Function)

โพรบ	$P(Y)$	=	$\frac{1}{1 + e^{-f(x)}}$
ส่วน	$P(Y)$	=	$\frac{1}{1 + e^{-(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n)}}$
เมื่อ	$P(Y)$	=	ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ Y
	E	=	exponential function ($e \approx 2.71828$)
	$f(X)$	=	ฟังก์ชันของตัวแปรทำนาย
สมมุติให้	P ₁	=	ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (Y=1)
	Q ₁	=	ความน่าจะเป็นของการไม่เกิดเหตุการณ์ที่สนใจ (Y=0)

$$\begin{aligned}
 Z &= \text{Linear combination ของตัวแปรทำนาย} \\
 &= b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 \\
 \text{ดังนั้น } P_i &= \frac{1}{1 + e^{-Z}} = \frac{e^Z}{1 + e^Z} \text{-----(1)} \\
 \text{ดังนั้น } Q_i &= 1 - P_i = \left[\frac{e^Z}{1 + e^Z} \right] = \frac{1}{1 + e^Z} \text{-----(2)}
 \end{aligned}$$

จาก (1) และ (2) สามารถหาค่า Odds ratio ของการเกิดเหตุการณ์ Y ที่สนใจได้

P = Odds ratio
 = โอกาสของการเกิดเหตุการณ์ ($Y=1$) มีอัตราส่วนเป็นกี่เท่าของโอกาสที่ไม่เกิดเหตุการณ์ ($Y=0$)

$$P = \frac{P_i}{Q_i} = \frac{P_i}{1 - P_i} = e^Z \text{-----(3)}$$

$$\frac{\text{Prob(Event)}}{\text{Prob(NoEvent)}} = e^{b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3}$$

$$\text{นั่นคือ } P = e^{b_0} \cdot e^{b_1 X_1} \cdot e^{b_2 X_2} \cdots e^{b_n X_n}$$

จากสมการ (3) แปลงให้อยู่ในรูปของสมการถดถอยเชิงเส้นตรง (Linear Regression Model) โดยการใส่ค่า Natural Logarithm ทั้งสองข้างของสมการ

$$\ln \left[\frac{P_i}{1 - P_i} \right] = \ln(e^Z) = Z$$

$$\begin{aligned}
 \text{ดังนั้น } \text{Logit}(p) &= b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 \\
 \text{เมื่อ } \ln \left[\frac{P_i}{1 - P_i} \right] &= \text{Log. Of the Odds หรืออาจเรียกว่า Logit}
 \end{aligned}$$

Transformation หรือ Logit (p)

ดังนั้น Logit (p) หรือ log ของ Odds Ratio จะอยู่ในรูปของตัวแปรเบี่ยงเบนที่สามารถทำนายได้ด้วยชุดของตัวแปรทำนายเชิงเส้นตรง

วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติก (b) ในฟังก์ชัน ใช้หลักการของ Ordinary least square ที่เรียกว่า Maximum Likelihood โดยการประมาณค่า b ด้วยการหาค่าที่เป็นไปได้สูงสุดที่สอดคล้องกับฟังก์ชันจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีอยู่

8.4 การตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดล (Assessing the Goodness of fit the Estimated Model)

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (คล้ายกับการตรวจสอบ $\sum |y_i - \hat{y}_i|$ ใน Multiple Regression) ที่พิจารณาได้จากค่าความน่าจะเป็น (Likelihood Value) ของโมเดล ซึ่งเท่ากับค่า $-2 \text{ Log Likelihood (-2LL)}$ เหตุผลของการคูณ Log Likelihood ด้วย -2 เพื่อให้ค่าที่ได้มีการแจกแจงคล้าย χ^2 สำหรับทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

ถ้าค่า $-2LL$ มีค่าต่ำ แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่า $-2LL$ เป็น 0 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างสมบูรณ์ (ค่า Likelihood เป็น 1 ดังนั้น $-2LL$ จึงเป็น 0) แสดงถึงความไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการทดสอบนัยสำคัญ ความสอดคล้องของโมเดลใช้ χ^2 -test สมมุติฐานศูนย์ที่ว่า H_0 โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การทดสอบโมเดล Chi - square ที่ $df = p$ (จำนวนตัวแปรทำนาย) เป็นการทดสอบสมมุติฐานที่ว่า H_0 : สัมประสิทธิ์ถดถอยแบบโลจิสติกทุกตัวมีค่าเท่ากับ 0

$$H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1: \text{Not all } \beta_i = 0$$

ถ้าสถิติทดสอบ χ^2 มีนัยสำคัญ แสดงว่า ชุดของตัวแปรทำนายความสามารถร่วมกันทำนายโอกาสของการเกิดเหตุการณ์ ($Y=1$) ได้ด้วยความเชื่อมั่น $(1-\alpha) \times 100\%$

สำหรับค่า R^2 สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$R^2 = \frac{-2 \log L_{\text{full}} - [-2 \log L_{\text{reduced}}]}{-2 \log L_{\text{null}}}$$

นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบความเหมาะสมของโมเดลจากความถูกต้องของการทำนายว่าสมการสามารถทำนายการเกิดเหตุการณ์จากข้อมูลจริงได้ถูกต้องร้อยละเท่าใด

2.5 การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ถดถอยในโมเดล (๓)

การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ถดถอยในโมเดลข้างต้น พบว่า $H_0: \beta_1 = \beta_2 = 0$ ย้ำว่าการทดสอบพบว่า $\beta_1 = 0$ และว่า $\beta_2 = 0$ ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง Y นั่นคือ Y ไม่มีความแปรปรวนของการเกิดเหตุการณ์นั้น

สำหรับการทดสอบ H_0 พบว่าค่า F ของสัมประสิทธิ์ที่ $\beta_1 = 0$ และว่า $\beta_2 = 0$ ย้ำว่าการทดสอบพบว่า $\beta_1 = 0$ และว่า $\beta_2 = 0$ ไม่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง Y นั่นคือ Y ไม่มีความแปรปรวนของการเกิดเหตุการณ์นั้น

$$F = \frac{SSR}{SSE} \left[\frac{k}{n-k-1} \right] \quad (W \text{ แทนจำนวนตัวอิสระของ } X')$$

2.6 ค่า Exp (B)

ค่า E^1 หรือ Exp (B) เป็นค่าที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของ Odds Ratio เมื่อตัวแปรทำนายเปลี่ยนไป 1 หน่วย (ใช้ตัวทำนายค่า X ในสมการถดถอย)

ถ้าค่า Exp(B) มีค่ามากกว่า 1.00 แสดงว่า เมื่อตัวแปรทำนายมีค่าเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อโอกาสของการเกิดเหตุการณ์ ($Y=1$) สำหรับตัวแปรทำนายที่เป็นทวิภาค (Dichotomous) เช่น เพศ (ชาย = 1, หญิง = 0) และ Exp (B) = 4.00 แสดงว่าการเป็นเพศชาย ($X=1$) จะเพิ่มโอกาสของการเกิดเหตุการณ์ ($Y=1$) ขึ้น 4 เท่าของเพศหญิง เป็นต้น

แต่ถ้าค่า Exp(B) มีค่าน้อยกว่า 1.00 แสดงว่า เมื่อตัวแปรทำนายมีค่าเพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อโอกาสของการเกิดเหตุการณ์ ($Y=1$) สำหรับตัวแปรทำนายที่เป็นทวิภาค เช่น เพศ (ชาย = 1, หญิง = 0) และ Exp (B) = 0.25 แสดงว่าการเป็นเพศหญิง ($X=1$) จะ 0.25 เท่าของเพศชาย เป็นต้น

2.7 การเลือกตัวแปรทำนาย

ในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงโลจิสติก (Logistic Regression) สามารถคัดเลือกตัวแปรทำนายที่มีอิทธิพลต่อการเกิดเหตุการณ์ได้โดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

2.7.1 การคัดเลือกตัวแปรทำนายแบบ Step

การคัดเลือกตัวแปรทำนายแบบ Step มีวิธีการดำเนินการโดยนำตัวแปรทำนายที่มีค่า p น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และนำตัวแปรทำนายที่มีค่า p ที่น้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเข้ามาพิจารณา

8.7.2 การคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์แบบ forward stepwise

การคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์แบบ forward stepwise มีวิธีการดำเนินการเหมือนการคัดเลือกในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุ เริ่มจากโมเดลที่มีแต่ค่าคงที่ ในแต่ละขั้น ตัวแปรที่มีคะแนนที่มีระดับนัยสำคัญน้อยที่สุด จะถูกตัดเข้าสู่โมเดล ตัวแปรทุกตัวที่เข้ามาอยู่ในโมเดลแล้วจะถูกพิจารณาว่าอยู่ในเกณฑ์ที่จะคัดออกหรือไม่ โดยปกติใช้ Wald statistic ในการคัดเลือกตัวแปรออก ตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญของ Wald statistic นมากที่สุด เกินกว่าจุดตัดที่กำหนดไว้ (โดยปกติเป็น 0.1) จะถูกคัดออกจากโมเดล ถ้าไม่มีตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่จะคัดออกแล้วก็จะคัดเลือกตัวแปรต่อไปเข้าสู่โมเดล แล้วจะพิจารณาคัดเลือกตัวแปรในโมเดลใหม่นี้อีกครั้ง ถ้ามีตัวแปรใดอยู่ในเกณฑ์ที่จะถูกคัดออก วนไปเช่นนี้จนกว่าจะไม่มีตัวแปรที่อยู่ในเกณฑ์คัดเลือกเข้าหรือคัดเลือกออกแล้ว แต่เกณฑ์ที่ดีกว่าในการคัดตัวแปรออกจากโมเดล คือการทดสอบอัตราส่วน Likelihood หรือ Likelihood Ratio (LR) ซึ่งคำนวณซับซ้อนกว่า Wald statistic วิธีการนี้จะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของ log likelihood เมื่อตัวแปรแต่ละตัวถูกคัดออกจากโมเดล LR ใช้ทดสอบสมมติฐานศูนย์ว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเทอมที่คัดออกเป็นศูนย์ภายใต้แผนการหา Likelihood ของโมเดลสมบูรณ์แบบด้วย Likelihood ของโมเดลที่มีการคัดตัวแปรออกแล้ว หากสมมติฐานศูนย์เป็นจริงและขนาดของความสัมพันธ์จะใหญ่พอ ค่า $-2 \ln$ ของ LR จะแจกแจงแบบ Chi-square มี degree of freedom เท่ากับ k ซึ่งเป็นค่าความแตกต่างระหว่างจำนวนเทอมในโมเดลเต็มรูป/กับโมเดลลดรูป (ทั้ง model chi-square และ improvement chi-square ต่างก็เป็นการทดสอบ LR ด้วย) ในการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธีนี้ จะเปรียบเทียบระดับนัยสำคัญของ LR กับค่าจุดตัด

8.7.3 การคัดออกโดยวิธี backward stepwise

การคัดเลือกตัวแปรแบบ backward stepwise เริ่มขึ้นจากการไม่มีตัวแปรในโมเดล ในขณะที่การคัดเลือกแบบ backward เริ่มขึ้นโดยนำตัวแปรทุกตัวเข้าสู่โมเดล ในแต่ละขั้นตัวแปรจะถูกพิจารณาว่าจะเข้าและคัดออก โดยใช้ score statistic ในการตัดสินใจ ตัวแปรตัวใดจะถูกคัดเข้าสู่โมเดลหรือไม่ ส่วน Wald statistic หรือ likelihood - ratio statistic ใช้ในการคัดตัวแปรออกจากสมการเช่นกับวิธี forward

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การถดถอยโลจิสติก เป็นการทำนายว่า เหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ หรือโอกาสที่สิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดว่ามีตัวแปรตัวหนึ่งหรือหลายตัวที่ส่งผลต่อ การเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ ทำให้ทราบเหตุผลของการเกิด เหตุการณ์นั้นหรือไม่เกิดเหตุการณ์นั้น และทำให้ทราบว่า มีสาเหตุใดที่ประณีตความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นหรือลดเหตุการณ์เหล่านี้ ค่าของตัวแปรตามที่ปรากฏเป็นข้อมูลสำหรับวิเคราะห์จะมีเพียง 2 ค่าเท่านั้น โดยการคัดเลือกตัวแปรพยากรณ์แบบ forward stepwise และแบบ backward stepwise และใช้ score statistic ในการตัดสินใจ ตัวแปรตัวใดจะถูกคัดเข้าสู่โมเดลหรือไม่ ส่วน

Wald statistic หรือ likelihood - ratio statistic ใช้ใน การทดสอบตัวแปรออกจากสมการเช่นกันกับวิธี forward

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบโลจิสติก

ฉลิตา สาสาธ (2558 - 100) ได้ทำการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยการใช้สถิติการถดถอย องค์ประกอบ โดยวิเคราะห์ในภาพรวมทุกกลุ่มศึกษา พบว่า มี 3 ปัจจัย ได้แก่ อายุ พื้นฐานความรู้เดิม และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ความตั้งใจได้สัมฤทธิ์ผล และความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์แยกกัน กลุ่มศึกษา พบว่า ภาวการณ์ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในหลักสูตร ศึกษาศาสตร์ 2 ปี และหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พื้น ฐานความรู้เดิมส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญา ตรี 4 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เจตคติต่อมหาวิทยาลัยและการเรียนรู้กับ มหาวิทยาลัยส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในหลักสูตรปริญญา ตรี 2 ปี 3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เหลือไม่พบว่ามีความเกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิษณุวรรณ กุญชรคาม และสารเพชญ์ เทียมเอก (2551 - บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การพยากรณ์การประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ สห 301 (หลักสูตร 2 ปี) การวิเคราะห์องค์ประกอบโลจิสติก โดยการศึกษาค่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการประสบความสำเร็จทางการเรียน ภาษาอังกฤษ สห 301 หลักสูตร 2 ปี และสร้างสมการทำนายการประสบความสำเร็จและไม่ประสบ ความสำเร็จในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า มีนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ สห 301 คิดเป็นร้อยละ 68.0 โดยตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การศึกษาใน หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี คะแนนสอบกลางภาค และพฤติกรรมการเรียน ผลการวิจัย สมการขององค์ประกอบโลจิสติก ตัวแปร Forward มี พบว่าสมการที่ได้สามารถทำนายได้ทำนายนักศึกษา ที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จได้ถูกต้อง ร้อยละ 88.4

นภาพร อุตถานวุฒิจู (2551 - บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โดยการศึกษา การตอบส่วนเหลือไม่ผ่านในการเรียนวิชาสถิติธุรกิจ โดยการวิเคราะห์ความถดถอยองค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อโอกาสการตอบส่วนเหลือไม่ผ่านวิชาสถิติธุรกิจ คือ เกณฑ์เฉลี่ยในขณะที่ยังเรียน สาขาที่นักศึกษาจบในมัธยมศึกษาตอนปลาย และทัศนคติที่มีต่อ การตอบของอาจารย์ในหัวข้อคุณธรรมและจริยธรรมโดยเฉลี่ย มีผลต่อการทำนายโอกาสของ การตอบส่วนเหลือไม่ผ่านวิชาสถิติธุรกิจ และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบโลจิสติกที่ได้สามารถทำนาย ผลทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 82.6

ไพฑูริย์ โนนเจริญ (2551 : 61 – 63) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษของลูกจ้างธนาคารออมสินสาขาจังหวัดลำปาง โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษของลูกจ้างธนาคารออมสินสาขาจังหวัดลำปาง พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพและมูลค่ารวมเงินฝาก ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษ ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านรายได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษ และปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านพนักงานให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการและด้านลักษณะทางกายภาพไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษขณะที่ด้านส่งเสริมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกฝากเงินแบบสลากออมสินพิเศษ

หากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การถดถอยโลจิสติก เป็นการทำนายว่าเหตุการณ์หนึ่งจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ หรือมีโอกาสมากขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดว่ามีตัวแปรตัวหนึ่งหรือหลายตัวที่ส่งผลต่อการเกิดเหตุการณ์ ทำให้ทราบเหตุผลของการเกิดเหตุการณ์นั้นหรือไม่ เกิดเหตุการณ์นั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย